

SAKK-VALOGATOTT BELGIUM ELLEN

ban folyó XII. sakk... Történelmi... sakk... Belgium ellen...

6 ÓRÁKOR

ános, az OTSB... Simonffy u. 1/c... rendezésben...

sport hírek

okli labdarúgó-mér... Debrecenben... Törökcsécs... Városi... Bástya... Vasas... D. Bástya... D. Vasas... (S-pálya, 10 óra)...

SÁGI Állami Gaz... va, felvezet kom... sokat és segéd... lentkezés a gar... ban.

gyermek... 15. Keresz... nyugdíjas... ok, lakással.

nyugdíjas... ok, lakással.

nyugdíjas... ok, lakással.

nyugdíjas... ok, lakással.

nyugdíjas... ok, lakással.

nyugdíjas... ok, lakással.

nyugdíjas... ok, lakással.

NÉPLAP

ÁZ MDP HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA
XIII. EVFOLYAM, 212. SZÁM **ÁRA 50 FILLER** 1956. SZEPT. 9., VASÁRNAP

Világ proletárjai, egyesüljétek!

A Szovjetunió Minisztertanácsa, az SZKP Központi Bizottsága és a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsa határozatot hozott az alacsonybérű munkások és alkalmazottak bérének emeléséről

Moszkva (TASZSZ) A szovjet dolgozók anyagi jólétének további javítása céljából a Szovjetunió Minisztertanácsa, az SZKP Központi Bizottsága és a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsa elhatározta: Addig, amíg intézkedések történnek a munkások és alkalmazottak bérének általános rendezésére, 1957. január 1-től kezdve fel kell emelni az alacsony bérű munkások és alkalmazottak fizetését.

Üdvözlő távirat a Bolgár Népköztársaság nemzeti ünnepé alkalmából

A határozat részletesen felsorolja az egyes intézkedéseket és megállapítja a fizetések alsó határát. A határozat értelmében 1957. január 1-től kezdve meg kell szüntetni a jövedelemadó, valamint az agglégényekre, gyermekekre és kiscsaládú állampolgároknak kivett adó levonását azoknál a munkásoknál, alkalmazottaknál és tanulóknál, akiknek bére vagy ösztöndíja nem haladja meg a havi 370 rubelt. A Szovjetunió Legfelső Ta-

az Országos Mezőgazdasági Kiállításon

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítást naponta hatalmas emberfolyam látogatja meg. Mindenki megtalálja ott az érdeklődésének legjobban megfelelő ipari és mezőgazdasági termelvényeket. A kérdésekre készségesen adnak választ a kiállítók.

Az állatgyógyászati pavilonban képek, feliratok illusztrálják, milyen hatalmas munkát végez az állatorvostudomány az eredményesebb állattenyésztés érdekében. Az egyik felirat az áll: Meddőség kezeléséről állomásokon és mesterséges megtermékenyítő állomásokon rendszeresen gyógykezelik a meddő teheneket. 1955-ben több mint 50 000 tehenet és üszőt kezeltek meddség ellen. A gyógykezelő állatok 60 százalékát sikerült meggyógyítani, termékenyíteni.

Úveg alatt az egyik asztalán a Phylaxia Állami Öltőanyagtermelő Intézet központi laboratóriumának kicsinyített mása látható. Felette a falon tényleg apró villanylámpákkal megvilágított külföldi országok fővárosai. Nyíl mutat Berlin, Varsó, Párizs, Prága, Bécs, Bern, Bukarest, Szófia felé, ahová a gyár által termelt állatgyógyászati cikkeket exportál Magyarország. Egy másik térték azt ismerteti, hogy a Chinoin gyár készítményei fővá jutnak el export útján. Anglia, az NDK, Lengyelország, Csehszlovákia, Románia, Törökország, Albánia vásárol a gyár készítményeiből.

Szinte egész nap nagy emberfolyam áll meg a jókora téglacsomó mellett. A pátyi Petőfi Termelőszövetkezet mutatja be a vásár látogatóinak a szénporos téglacégetés készítésének munkafolyamatait. A szövetkezet tagjai készséggel magyarázzák a látogatóknak, milyen minőségű agyag kell a téglacégetéshez. Csak 40 százaléknál kevesebb homokot tartalmazó agyag jó téglának

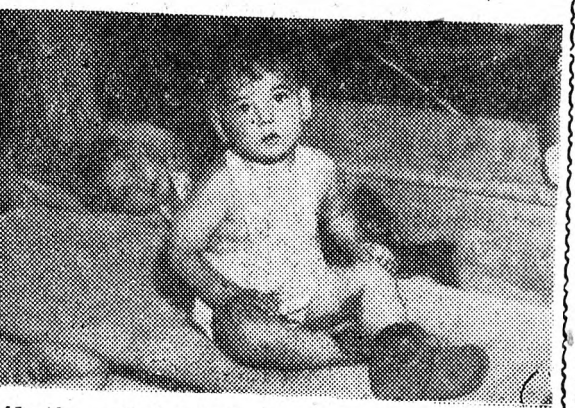
alkalmának. A komádi Új Barázdás Tsz 310 holdon 15,60 mázsát. Róza János debreceni egyéni gazda 1955. évi rozstermésével érdemelte ki, hogy nevével és terméseredményeivel a mezőgazdasági kiállításon ismertessék. Őt holdon termelt rozstól, 16,5 mázsa termés-átlaggal. Hogy a több mint 300 000 látogató figyelmét mi ragadta meg legjobban, arra nehéz lenne válaszolni. A gépesítési pavilon körül mindig sok ezren állnak, csodálják az új gépeket, amelyek egy része már a földesek dolgozott, egy részével pedig a jövőben ismerkednek meg. Van ott hidraulikus gerelybe, rizarató, mely egy 125-ös motor hajt, burgonya- és gyümölcsosztályozó, s ki tudná felsorolni, hány fajta gép még. A felhívott leginkább azokat a gépeket csodálják, amelyek a kukoricakombájn is. Amikor próbálják, sok százan állják körül, érdeklődtek, hogy tőri a kukoricát és hogyan silózza. A vezetője pedig készségesen válaszol mindenre. Egy óra alatt ez a kombájn 1,45 holdat tör le, és vágja a szarát silóba. Az idősebbek általában ezeket a gépeket csodálják, de a gyermekeknek is akad látnivaló. A traktorok olyan népszerűségnek örvend a gyermekek körében, hogy szinte egymás után váltják egymást a nyeregben. Mindenki szeretné kipróbálni, csak az az egyetlen baja, hogy egy helyben áll, bárhogy csavargatják a volánt, nem mozdul sehová. A tehénistállóban sok száz tehenet lát az ember, az ország minden részéből itt vannak a legszebbek. A legtöbb béműlője a Fáni nevű tehénnek van, melyet Mezőhegyesről hoztak fel és nagydíjat nyert. Evente 12 527 kiló tejet ad. Az ember mindig nézi, hogy mit talál a megyéjéből egy ilyen országos mezőgazdasági kiállításon. Az állatok között

SZÜLŐI SZERETETTEL

A Simonyi út 25. szám alatt, a városi tanács gyermekotthonában vidám kislányok és kislányok népesítik be az árnyas, virágos udvart. Olyan gyerekek lakják ezt az intézetet, akiknek vagy nincsenek szülei, vagy pedig valamilyen oknál fogva kénytelenek távol élni szüleiktől. A gyermekek azonban ennek ellenére is vidáman, gondtalanul töltik napjaikat, mert a szülői szeretetet pótolja számukra nevelőik kedvessége, gondossága.

Ebéd előtt. Jólesik a játék az udvar gyepén, utána pedig kellemes megpihenni az enyhén, langyosan simogató szeptemberi napfényben.

Ebéd után. — Csak tudnám, hogy mi szükség van erre a délutáni alvási — olvasható le Palika elszomorodott, főprengő arcáról.

Hatvan éves a Mezőgazdasági Múzeum

A Mezőgazdasági Múzeum fennállásának 60. évfordulóját ünnepeli. Ebből az alkalomból több új kiállítás rendeznek. Ezek közül az első, az állandó erővédelmi kiállítás, már megnyitott. Természetes kiemelésükben, háttérükkel és hasznuk szempontjával mutatja be az erdőgazdálkodás és rovarvilágát. A kiállítás Vajdahunyad-várában díjlanul tekinthető meg, hétfő kivételével minden nap reggel 10-től este 6 óráig.

Gerő Ernő elvtárs szabadságra utazott

Gerő Ernő elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára szakszövetségi szabadságára a Szovjetunióba utazott.

Ötszáz nyereség egyetlen húzással

A IV. Békekölcson 78 500 nyereségének kisorsolása mindössze két órát vesz igénybe. Ezt a kötvények számozása és osztályokra való felosztása teszi lehetővé. A IV. Békekölcson 10 osztályban bocsátották ki, osztályonként megismétlődő számozással. Egy osztályhoz 20 000 sorozat tartozik (20 001-től 40 000-ig). Egy-egy sorozatban 50 kötvény van, 01-től 50-ig terjedő számozással.

A kihúzott kötvényszámok a nyereség kivételével mind a 10 osztályhoz tartozó azonos sorozat-sorszámú kötvényre érvényesek. Egy húzással tehát mind a tíz osztályhoz tartozó osztályonként 50 azonos számú kötvényt sorsolják ki. Ezek szerint egy számvételre kihúzás 500 nyereségkötvény kiadását jelenti. Ezzel magyarázható, hogy 78 500 nyereségkötvény számára, illetve 24 913 800 forintnak a kisorsolásához mindössze 157 húzás szükséges.

A termelőszövetkezetek támogatása

A Minisztertanács a mezőgazdaság szocialista átszervezésének előmozdításáról, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek támogatásáról, az alacsonyabb típusú termelőszövetke-

Intézkedés a déli határsávhól átfeépített személyek visszatéréséről

A Minisztertanács részletes intézkedést tartalmazó rendeletet hozott a déli határsáv létesítése miatt eltávozni kényszerült személyek korlátozás nélküli visszatéréséről és az érintett személyek vagyon-

Tervek, elgondolások a püspökladányi állami általános iskolában

Megkezdődött az iskolai év, s lassan az első hét végére is értünk. A szükséges könyv, füzet beszerzése után az osztályokban az órvezetői választások folynak. A minden napos munka, a tanulás mellett azonban gondot fordítunk a gyerekek kollektív szórakozására is. Előreláthatólag szeptember 10 és 11-én két-napos tanulmányi kirándulásra megyünk Budapestre, ahol megtekintjük a mezőgazdasági kiállítást. Iskolánkban felállítottuk az úttörőbüfé. Pénteken már 150 darab süteményt, sok fizetett, ceruzát, cukorkát, csokoládét vettek a gyerekek. Az olvasómozgalom elterjesztése érdekében a járási könyvtárból átvettünk 650 ifjúsági könyvet és itt közvetlenül tudunk kölcsönadni a tanulóknak. Tervebe vettük még, de meg is valósítjuk a nagyváradi-

Száztagú parasztküldöttség látogatása a csepeli RM Művekben

A Szabolcs-Szatmár megyei dolgozó parasztküldöttség látogatása a csepeli RM Művek notámcácsának meghívására több gyáregység-be látogatott el, hogy megismerkedjék az üzemi dolgozók életével, munkájával, s azzal az itt formálódó sok géppel, amely a mezőgazdasági munkákat könnyíti.

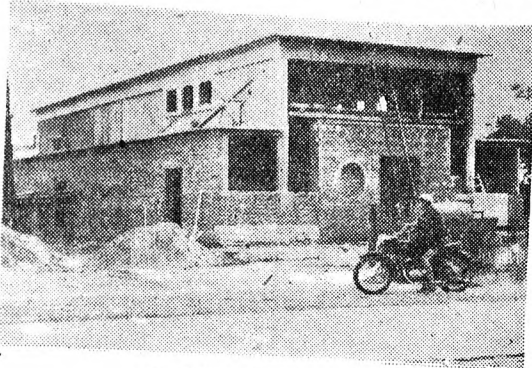
Hétfőn délután helyezik örök nyugalomra Szónyi Márton exhumált holttestét

Szónyi Mártonnak, a magyar partizánmozgalom kiemelkedő alakjának, a felszabadulást követő küzdelem hős harcosának exhumált holttestét halálának 12. évfordulóján, szeptember 10-én délután fél 4 órakor helyezik örök nyugalomra a Kerepesi temetőben, a fővárosi tanács által adományozott díszsírhelyen. Szónyi Márton 1924. szeptember 10-én csendőrként vett részt a magyar népszabadságharcban.

JEGYZETEK

egy szövetkezeti község életéről

Az épülő földesi mozi

A napokban Földes

termelőszövetkezeti községben jártam. Ez a község 1951-ben lett szövetkezeti község, akkor négy termelőszövetkezeti csoport és két termelőszövetkezet működött. Ma az egybeolvasások következtében négy termelőszövetkezet tevékenykedik a földesi határban. A Dózsa bel-olvasdát a Rákóczi Termelőszövetkezetbe, a Kongresszus pedig a Petőfi Termelőszövetkezetbe. A község külső körében előnyös változások hírdetik, hogy emelkedik itt a jólét, boldogabbak az emberek.

Ez a több mint hater ezer lakosú község bővelkedett zsuppfeleles, nádfedeles házakban, de a jólét emelkedése magával hozta, hogy a házak külseje is megváltozott. — Egy másuttal bontják le a nád- és zsuppfeleles házak tetejét s piros cseréptetőt raknak rá, az emelkedő jólét jelét. Nagyon sokan cselekedtek már így, többek közt Nagy Antal és Sági Zsigmond is. Többeknek a cseréptető sem megfelelő már, mert annak részben bizony besodródik a hó a padlásra. Egyre gyakrabban érdeklődnek, hol kapható pala, mert azzal akár a régi tetőt felcserélheti.

A házak így beszélnek az emelkedő jólétről. De beszélnek a kerítések és a házak udvarairól is. Új kapuk, kerítések tesznek bizonyosságot arról, hogy a házak csinosítására bőven akad pénz. Igen sok háznál az őszi esők idején nem taposnak már az udvar sárát, mert betonjárdát készíttettek istállóhoz, melléképületekhez. Szükség is volt erre, hiszen a legtöbb szövetkezeti paraszt lakásában a butorok is kicserélődtek. A padlós, szőnyeges, szépen bútorozott szobákban bizony csak a háziasszony nagy bosszúságára lehetne belépni sáros csizmával. Ez is egyik rügdje volt az emelkedő jólét mellett annak, hogy szobák, sőtöltmentesebbek lettek az udvarok.

Karácsony Antal házánál is betonjárda szeli át az udvart, de csempés önala már a konyha is, nem úgy mint régen, amikor csak meszelgették a falat. Idős Benke Gábor udvaráról is eltűnt a sár, betonjárda vezet a kerítésen belül a házfallal mellett mindenüvé, ahova el akar jutni.

Hogyan megváltozott a község házaiban a butorokat, ahogy megváltozott, csinosodott a házak külseje, ugyanúgy változott meg az utcák képe is, mégpedig igen előnyösen. Előnk emlékeznék még a földesi volt közép-parasztok, most szövetkezeti tagok arra, hogy szinte egymásnak adták a kilincset a koldusok, a nincstelenek. Százszázötven koldus is járta naponta a földesi utcákat, rimádkodva egy-egy karéj kenyérért, egy falat szalonnáért.

Télidőben 300 személy számára is főztek a népkonyhán. Az élelem nélkül maradt szegénység számára inségmunkát csináltak ki a község urai és a napi szükség kenyérért csatorna-útjavítás végzésére rendelték őket. Hol van már az inségmunka? Hol van a népkonyha? Eltűntek a nyomorúságnak ezek a jelei, Földes szövetkezeti községben már nincsenek ilyen emberek. Munkájuk után jó jövedelemhez jut és a szövetkezetekben dolgozva egyre magasabb életszínvonalat ér el a szövetkezeti parasztok.

Földesen régen nem voltak gépkocsik. Ma hét tehergépkocsi

dübbörög, a Rákóczi és Petőfi termelőszövetkezetek egy-egy személygépkocsija pedig a nagyüzemi gazdálkodás erejét hirdeti. Nagyjövendelmű emberek tartották itt égen azokat, akik motorkerékpárral rendelkeztek és úgy robogtak végig a község utcáin. Összesen hat motorkerékpár volt Földesen, s ma a szövetkezeti községben 85 motorkerékpár van, jórészt a Rákóczi Termelőszövetkezet tagjainak személyes tulajdonában. Reggeli szürkület után, amikor feldübbög a motorok zajától hangosak az utcák, tudja mindenki: a Rákóczi tagjai mennek dolgozni a földekre.

Már megszokták a földesi határban, hogy egy-egy tengeritábla, répa-föld, vagy kaszálásra kerülő lucerna mellett az akácfahegy támasztva itt is, ott is motorkerékpárok állnak, a szövetkezeti parasztszót motorjai. Telik a jó jövedelemből, gyorsabban is megy a munka, hiszen a motor percek alatt munkahelyre viszi őket s nem kell kilométereket gyalogni, vagy szekerezgetni, míg a munkahelyre érnek.

A motorok bőgása valóban hirdeti a jólét emelkedését, a szövetkezeti gazdálkodás fölényét az egyéni parcellás gazdálkodással szemben. Többet, jobban fizet a föld a nagy-

üzemben. Így telik a férfiaknak motorra, de telik a lányoknak is szép új bútorokra. Egy másuttal érkeznek Földesre teherautóval, vagy szekérral Debrecenből, vagy a járási székhelyről az új bútorok a férjhezmenendő leányokhoz. Legutóbb is Nagy Eszterék kapuján hordták be az új bútorokat. Kenéz Terézékhez is bevitték már az új bútorokat. Mindkét háznál közelesem lakodalmot készült. Sokat jelent ez, hiszen egy-egy bútorvásárlás 8—10 ezer forintos kiadást jelent, és ehhez jön még a ruházat, az ágynemű, vagy ahogyan mondják erre felé „stafiring”. Jelentős summát képvisel ennek a beszerzése, s mindebből nyilvánvaló, hogy van ott bőven mit aprítani a terbe, ahol ezekre a jelentős kiadásokra is telik a napi szükségleteken felül.

Az új házak építése

is bizonyítja, hogy ebben a szövetkezeti községben nagyot léptek előre az emberek a boldogulás útján. 1951. óta állami hitel igénybevételével 95 ház épült, jórészt olyanoknak, akik azelőtt nem is gondoltak arra, hogy saját házra tudnak szert tenni. Az állami hitel segítségével épült új házakon kívül még közel száz új ház épült a dolgozó parasztszót számára. Antos Albert, ifj. Budai Sándor, Biró Sándor, Gonda Sándor, Bézi János, Kiss Imre és még lehetne sorolni hosszú ideig a névsort, akiket emelkedő jólétük új házhoz juttatott.

Az utcákon betonjárdák kőgyőznek. Nem ragadja már körül a csizmát, cipőt a vendégsereg, a marasztaló sár, ha estéknél látogatába kell menni a hosszú őszi, téli estéken. Megnőtt a földesiek igénye. Kinőttek a sárból, s egyre többet igényelnek. Maguk is hozzájárulnak társadalmi munkával ahhoz, hogy épüljön, szépüljön ősrégi községük. Több mint kétezer méter betonjárda elkészítésé-

Épül a járda társadalmi munkával

Debrecen határában bőven akad laza, homokos terület, amelyet elterülő föld esett ki a jobb hasznosításból. A SZÖVOSZ termelési osztálya nemrégiben Klucsik

A DEBRECENI HOMOKTERÜLETEK

jobb hasznosítása érdekében

Emil termeltetési előadó javaslatára határozatot hozott arról, hogy Debrecen körzetében nagyobb területen termeljenek pöszmétét. A nagyobb arányú telepítés érdekében mintegy

3 millió forintos támogatást adnak a homoki területek betelepítésének. Az országban ez évben Debrecen került a pöszmété (egres) termelést tekintve, az első helyre. A debreceni termelők fokozatosan viték ki az országosan első helyre. A város területéről 1953-ban még csak három, 1954-ben már négy, 1955-ben hat, de 1956-ban már 11 vagyon pöszmétét vittek külföldre. Szép teljesítmény ez, de a terület adottságait figyelembe véve, nem kielégítő, mert sokkal többet lehetne termelni. A vitamindús pöszmétét a külföldi piacok nagyon keresik. Nem tudunk az országban annyit termelni, hogy a külföld fel ne vásárolná. A pöszmété termelésben Debrecennek helyzeti előnye van, mert ebben a körzetben az úgynevezett magostörzsű, zöld, óriáspöszmétét termelik, ami minőségileg magasra fe-

került egy magostörzsű oltvány. Egy hold pöszmété termeléséhez 4000 oltványra van szükség. Karókat is kell beszerezni. Darabját egy forintjával számítva, már ez is 4000 forint. Jelentős kiadást jelent tehát ez. Az egy hold betelepítése, a földmunkát nem is számítva, 44 000 forint kiadást követeli meg a termelőtől. Ez bizony visszariasztotta azokat az embereket, akik különben szívesen foglalkoznának a pöszmété termelésével.

Ezt a nehézséget segíti most elhárítani az az akció, melynek célja olcsó,

két forintos oltványokkal ellátni

a pöszmété termelőket. Az oltvány előállításához a földművelésügyi minisztérium 8 forintos egységáron veszi át a magostörzsű oltványokat. A pöszmété termelésre leszerződötték számára azonban darabonként 2 forintos áron adja. A pöszmété szerződéses termelését elősegítik azaz, hogy ezt az összeget sem kell egyszerre kifizetni, de nem kell kifizetni egyszerre az egy holdra adott 4000 karó árat sem, ezt az összeget több évre elosztva kell visszatéríteni. A pöszmété szerződéses te-

Egy tanműhely életéből

Ha szép képeket akar csinálni, menjen a tanműhelybe, olyan rend és tisztaság van ott, mint a patikában. Ezt mondották néhány nappal ezelőtt a fotóriporternek a Járműjavító üzemi bizottságának irodájában. Lehet, hogy az összehasonlítás kissé erőltetett, az azonban tény, hogy a tanműhely rendezettségére, külsőjére senkinek nem lehet kifogása. A tisztalevegő, világos géptermekben jól működő-gondozott gépeken tanulják a szakmát az MTH 109-es számú, Csokonai Vitéz Mihály Ipari Tanulmányozó Intézet növendékei, a Járműjavító leendő szakmunkásai.

Várkonyi László másodéves esztergályos tanuló a legkiválóbbak közé tartozik. Nemrég jött haza Csehszlovákiából, ahol jó tanulmányi eredményeiért jutalmul két hétig üdült.

Kerepesi Sándor a másodéves kovácstanuló közt tartja az elsőket. Az intézet tanulmányi versenyében — melyben a legjobb ipari tanuló címért versengtek — övé lett a dicsőség.

Szűcs József most két hete még csak az iskolai tanulmányiból ismerte Debrecen. A Dunántúlról, Mihály községből jött, hogy itt tanulja ki a lakatos szakmát. Tanulóéveinek mindössze második napját tölti, de a nagy részle máris jól illik a kezébe.

Átdáták az új sztalinvárosi ércelőkészítőt és tömörítőművet

Pénteken délután ünnepélyesen átadták rendeltetésnek az újonnan felépült sztalinvárosi ércelőkészítőt és tömörítőművet. Ez ismét újabb fontos nehézipari létesítménnyel gazdagodott iparunk. (MTI)

Próbauton az „AVIA” cs elszlovák gépkocsi

A népi demokratikus Csehszlovákiában egymás után gyártják a dolgozók számára is hozzáférhető áron gyártott gépkocsikat. A közelmúltban egy egészen újszerű gépkocsi prototípusának gyártását fejezték be, amely átmenet az oldalkocsis motorkerékpár és a már forgalomban lévő népaútó között. Az egészen új szerkezetű gépkocsit a prágai „AVIA”-gyárban készítették el és ma már csaknem 6000 kilométer utat tett meg ez az új típusú kocsi. A kocsi ára nem haladja meg a 14 000 koronát.

termeltetési keret. Eredményes máris igen sokan jelentkeztek a pöszmété szerződéses telepítésére a Mezőgazdasági Termékekért Értékesítő Szövetkezeti Központ Béke utca 13. szám alatti irodájában. A Kerekes-telepről, Széchenyikertből, a Dombos-tanya környéki homokbuckákról jöttek termelők, hogy a termeltetési akció segítségével betelepítsék földjeiket.

Pöszmétét termelni igen előnyös

Ime, itt a nagy lehetőség, hogy egyéni termelők, szakcsoportok, társulások, s a már működő termelőszövetkezetek aranyat érővé tegyék homokföldjeiket. A termeltetési akció segítségével betelepítések földjeiket. A pöszmété kilóját a szerződéses termelőktől legkevesebb 3 forintjával veszik át. Mit jelent ez? Ha egy hold a harmadik évben csak 100 mázst termel — keveset számítva —, akkor is az egy hold pöszmété szerződéses termelőjének 30 000 forintot jelent.

A debreceni homoki termelőszövetkezeteknek is élni kell a kedvező lehetőséggel. Minél nagyobb területen kössék meg a homokot, így jutnak nagyobb jövedelemhez, így emelkedik a tagság jóléte.

A kölesönös megértés jegyében

GONDOLATOK EGY TAGOSÍTÁSRÓL

Szentpéterszegen

par nem lehet bebizonyítani, hogy a közös munka több és nagyobb gyümölcsöt terem, mint a két kis tehénél, kemény munkával, sok fáradsággal megművelt nádvárszijas parcella. Össze akarják hát „hozni” a földjüket. Tagosítást kérnek és megkapják. Törvény biztosítja ezt nekik.

Igen ám, de a parasztnak nem szívesen válnak meg a földtől még akkor sem, ha csupán cserérel van szó. Ez is érthető. Némelyik csak tíz éve kapta a földjét, de ragaszkodik hozzá, hiszen míg a nevén nem volt is a magának tekintette. Némelyik meg az apjától, a nagyapjától örökölte. Szentnek, családi „birtoknak” tekintik még az egyholdas kis parcelláit is. De ha belesik a termelőszövetkezet táblájába, oda kell adni cserébe egy másik darab földért. De itt jönnek a kétségek. Hol lesz a föld? Biztosan rosszabb lesz, mint a régi volt? Még tán több darabban is adják, vagy egyáltalán, adnak-e helyette másikat? Uyen nyugtalanságok győzik a parasztembert, ha tagosításra készülnek a falujában. A föld utáni évszázados vágy, ragaszkodás a talaja ezeknek a kétségeknek. Ezzel pedig számolni kell.

Kérdés: Csak úgy lehet tagosítani, ha a falu nyugalmát teljesen felborítjuk? Nem lehet-e ezt, a kétségelenség nagy és nehéz műveletet békésen, a kölesönös megértés jegyében véghez vinni? Okvetlen hozzátartozik-e az átközödés, a tagosító bizottsági tagok „anyja istene” stb? Természetesen lehet, sőt csakis békés úton lehet és kell a tagosítást végrehajtani.

A tagosító bizottság

Szobájában összetolt padokon kataszteri térképre nézve ki van rakva a község egész területe. Mit mutat ez a térkép? Keskeny csíkokat, fél- és egyholdas parcellákat. Ebben a községben még soha nem volt tagosítás. De nem is nagyon lett volna mit. A térkép magáért beszél.

A község északra eső területe egyetlen nagy összefüggő birtokból áll: a nagyváradi káptalan birtoka. Ide járt robbantani, napszámba, cselédkedni a péterszegiek sok-sok nemzedéke. A telekötöny tulajdoni lapján ugyan be volt írva: Nagyváradi román kat. püspökség, de a föld akkor is a péterszegieké volt. Ok múltak, ok gyűltek rajta évszázadokon át. Csak a jövőben nem volt az övéké. Mégis szerették a földet, vágytak utána. Nem hiába, mert 1945-ben piros tintás vonalak szabdalják szét a térképen a „szent és sérthetetlen” birtokot. A valóságban pedig pár év alatt, a 45-ben levert karókat felhőtte a tarack, a dudva. Mezőgyék osztották számtalan parcellára a volt hitbizományi birtokot.

A péterszegiek pedig még jobban ragaszkodtak ősi jussukhoz — ami most már törvény szerinti is az övéké lett — a földhöz. Tíz év múlva pedig „jön” harminc ember, mérséves nekivág egy új útnak és szövetkezeti alakít. Ezek az emberek több-kevesebb már belátták, hogy jobban boldogulnának, ha közös erővel, közös összefogással, a gépek segítségével újra nagy darabban művelnék meg a földet, de most már maguknak. Hallatlanul nagy dolog ez!

A harminc embernek 73 darabban van a földje. Így

par nem lehet bebizonyítani, hogy a közös munka több és nagyobb gyümölcsöt terem, mint a két kis tehénél, kemény munkával, sok fáradsággal megművelt nádvárszijas parcella. Össze akarják hát „hozni” a földjüket. Tagosítást kérnek és megkapják. Törvény biztosítja ezt nekik.

Igen ám,

de a parasztnak nem szívesen válnak meg a földtől még akkor sem, ha csupán cserérel van szó. Ez is érthető. Némelyik csak tíz éve kapta a földjét, de ragaszkodik hozzá, hiszen míg a nevén nem volt is a magának tekintette. Némelyik meg az apjától, a nagyapjától örökölte. Szentnek, családi „birtoknak” tekintik még az egyholdas kis parcelláit is. De ha belesik a termelőszövetkezet táblájába, oda kell adni cserébe egy másik darab földért. De itt jönnek a kétségek. Hol lesz a föld? Biztosan rosszabb lesz, mint a régi volt? Még tán több darabban is adják, vagy egyáltalán, adnak-e helyette másikat? Uyen nyugtalanságok győzik a parasztembert, ha tagosításra készülnek a falujában. A föld utáni évszázados vágy, ragaszkodás a talaja ezeknek a kétségeknek. Ezzel pedig számolni kell.

Pedig nincs ok a nyugtalanságra. Minden attól függ, hogy az Elnöki Tanács törvényerejű rendeletét hogyan ismertetik, hogyan magyarázzák meg nekik. Megnyugtassák-e őket, vagy csak dobálóznak a paragrafusokkal.

Péterszegen az emlékezős dobolás után egy kicsit később kezdtek magyarázni a rendeletet, később kezdtek a paraszttal megnyugtató beszélgetéseket kezdeni. Előbb elterjedt a híre a faluban, hogy hol lesz a szövetkezet táblája, mint a tagosítás jelentőségének, szükségességének magyarázása, vagy az emberek megnyugtatósa.

Ezért történt meg, hogy a szövetkezetieket úton-útfélen sértgetik, mindent rájuk kiabálnak. Elterjedt a faluban, hogy a szövetkezet nem ott akar táblát kialakítani, ahol a legtöbb földje van — ahogy ezt a tagosítási törvényerejű rendelet is előírja —, hanem a faluhoz közel. Ez pedig nagyon sok egyéni termelőt érintene.

Nem volt helyes és sehol sem helyes, ha a tagosítási eljárás megkezdése előtt már elterjedt, hogy itt, vagy amott lesz majd a tábla. Ez csak nyugtalanságra ad okot, de nincs semmi törvényes alapja. Péterszegen még meg sem alakult a tagosító bizottság, már a faluban „pontosan” tudták, hol lesz a tábla és kiket érint, hol kapják a csereföldet.

A helyi pártbizottság, ha későn is, észrevette ezt a hibát és egy hete szinte minden nap népnevelők keresik fel a dolgozó parasztokat, hogy megnyugtassák őket. Az újfalui állami gazdaság dolgozói is segítenek magyarázni, érvelni a péterszegieknek. De ez az érvelés egy kicsit merev. Túlságosan azt hangsúlyozzák, hogy a tagosítási törvény, a tsz engedélyt ka-

pot rá és „nincs mese”, végrehajtják. A táblát még ugyan nem alakították ki, hiszen még a tsz tagok földjének a számbavétele folyik, de mégis úgy néz ki, hogy nem ott szeretnék a táblát, ahol legtöbb földjük van, mert ez messze van a falutól.

Igy aztán

nem jutnak meggyezésre. A tsz tagok az egyéneket, azokat meg a tsz tagokat sértgetik és vasos meggyezéseket vernek egymás fejébe. Itt viszont nem elég meggyőző a népnevelők érve. Pedig Szentpéterszegen és mindenütt nyíltan és bátran meg kell mondani, hogy amikor önköndünk a tagosítási törvényes végrehajtásán, kétségelenség a szövetkezet megsegítése a célunk. A szövetkezet nem kerülhet hátrányosabb helyzetbe, mint azelőtt volt. Nem kaphat rosszabb értékű földet, mint amilyen a bevitt földjük volt. Az egyéneket sem adnak és nem adhatnak alacsonyabb értékű földet cserébe. Ezt egyébként a tábla kialakítása után a tagosító bizottság mindenkiel személyesen megbeszéli.

A szövetkezet pedig a táblán fölön meg fogja mutatni, hogy nem „kédusok, naplopók szövetésége”, mint ahogy egyik-másik magáról megfelfújta hangoskodó a kisgyűlésen kiabálta. Ezt a hangot ott is visszautasítottuk, és most is visszautasítjuk. A pártbizottság szövetkezet meg egy éves is alig van, nem lehetnek kimagasló eredményei, de életképes, mert egy év alatt is sokat fejlődött.

A vita hevében egyik gazdából akaratlanul is kitört az elismerés a szövetkezet gazdálkodásáról.

— Ha lesz itt egy jó szövetkezet, belepek én, hogy még bittal sem lehet majd ki-vernem.

Igaz van.

De mennyivel jobb lenne, ha már most, a kezdetén azon munkálkodna, hogy olyan szövetkezet legyen, amiből még ki sem lehetne vernem. No, de ha nem akar belépni, senki nem kényszeríti és nincs is olyan tagokra szükség. Ellenben szükség van mindenütt a jó viszonyra a szövetkezet és az egyének között. Az a har-

minc bátor ember, akik nekivágtak most az új útnak, nemcsak maguknak, hanem az egész falunak akarnak jobb életet. Minden azon múlik, hogyan segítik, hogyan támogatják ezt a lelkes kis csoportot. Hogy vannak talán közöttük olyanok, akik nem jól dolgoztak az idén? Lehetőséges. De a tagok maguk szorgoskodnak majd rendre, ha munkakerülő akad köztük, még ki is zárják, ha nem használnak a szép szó.

A szövetkezet „békés versenyt” akar az egyénekekkel. Az új helyességéről meg van győződve, hiszen vannak már erre bizonyítékok. Az a harminc-nyegven péterszegi gazda — akik meglátogatják a mezőgazdasági kiállítást — saját szemükkel láthatják, mit tud felmutatni a szövetkezet nagydízem. A gépek, a fejlettebb mezőgazdasági technika előbb-utóbb legyőzi a régit, még ha ezer szál köll is a parasztokat hozzá. A példa ereje, a türelem, ez a fő légyvere a szövetkezetnek a terjeszkedésben. Ez a fegyver győzött már Földesen, Nádudvaron, Hajdúböszörményben és másutt, győzni fog Péterszegen is előbb vagy utóbb.

A tagosítás

pedig nem ok a jó viszony megrontására. Van erre megfelelő törvény, mely éppúgy megvédi az egyéneket az önkénykedéstől, mint a szövetkezetet a kismizmizéstől. A tagosító bizottságban egyéni gazdák is vannak mindenütt. A felsőbb szervek pedig rendszeres ellenőrzéssel segítik a tagosítást zavartalan és helyes végrehajtását. Nincs tehát ok a veszekedésre, az aggodalomra. Ha valakit mégis sérelem érne, jogosan kérhet rá orvoslást, ezért senkinek nem lehet bántódása.

Ha egy kicsit elkésve is, de mégsem későn, felkereste a péterszegi pártbizottság a dolgozó parasztokat. A kisgyűlések szervezésével hangulata tanulságot szolgálhat, hogy minden intézkedést követni kell a magyarózó, megnyugtató, okos beszédnek. Emberek vagyunk, szép szóval, egészséges, őszinte vitákkal meg tudjuk és meg is kell találni az utat a közös meggyezéshez.

PALLÁS IMRE

Az igazgatás új módja

Hajdú-Bihar megyében az aratás-cséplés munkája sikeresen, gyorsabban fejeződött be, mint a megelőző esztendőben. Nem volt „agyonszervezés”, nem röpdöstelek a táviraatok, nem csengett reggeltől estig a telefon, hogy jelelték, hol kezdtek meg az aratást, vagy hol romlott el egy gép. Nem jöttek köteggel a jelenléte a járásokból, és az eredmény: jobb volt mint régen. Az ügyvitel egyszerűsítésének első eredményei ezek.

Új módszert vezettek be. A régóta hangoztatott kérdés lett, nem jelentéstételre noszorgtatták állandóan a mezőgazdasági szakembereket, a tanácsok dolgozóit. A helyesebb fellogás érvényesült, engedték őket dolgozni, a saját lábukon járni. Bebizonyosodott, hogy ez a helyes út. Bizni az emberekben, engedni őket dolgozni s nem állandóan zaklatni statisztikai kimutatások, jelentések gyártásával. Elmaradt a sok papmunka és megjavult a gyakorlati munka.

A megyei tanács mezőgazdasági igazgatóságán szombaton értekezletre gyűltek össze a megye mezőgazdasági osztály vezetői. Két hónap óta nem ültek össze megbeszélésre. Ez alatt az idő alatt rendeletek, körlevelek áradata sem nyugtalanította őket. Tudta mindenki a maga feladatát és ahogy a szombati értekezlet anyagából kitűnt, eredményesen végezték megbízatásukat. Az értekezlet is újmódi volt. Nem volt ez száraz felsorolás, rideg „felülről intézkedés” érvényesítése. Körültek az irányító szerveket a végrehajtó szervekhez.

Összefoglalójában Fülöp Imre elvtárs az igazgatóság vezetője hangoztatta, hogy a jövőben is tartózkodnak attól, hogy felesleges jelentésekkel, statisztikai kimutatásokkal terheljék a járás mezőgazdasági osztályait. Továbbra sem lesznek hosszas, gyakran tartott vég nélküli értekezletek.

Ez a módszer a helyes, így lehet javítani a munkát. Több önállóságot adni a végrehajtásban a helyi adottságok jó kihasználására, az egészséges kezdeményező szellem kialakulására.

követelmény. Így kerülhető a megtévesztés, az elhallgatás, az oly sok kárt okozó „elkódosítás”.

Beszéltek arról, hogy miért nem alkalmazzák a debreceni járás homokterületein a homokjavító vetésforgót. Igen helyesen tárgyaltak a szántóterület növeléséről és utaltak arra, hogy felesleges dölöket helyett széles országutakat hagyni a termelőszövetkezetek földjein. Megmondták azt is, hogy helytelen dolog túrni, hogy száz és száz régen elbontott tanya helyén es udvarán ma is csak a dudva tenyészik, de nem szántókat fel ezeket a területeket.

Örömmel számoltak be arról, hogy a megyében 32 ezer mázsa búzát cserélnek be jó vetőmagra. Lényegesen emeli ez a terméshozamokat az új gazdasági évben. Targyaltak az aprómagcséplés ügyét. Sikeresült a magfogás a megyében. Két-három mázsa magot is ad a here egy holdról. A lucerna sok helyen 2 mázsan felül adja a drága magot. Helyesen határozták meg, hogy minden járás a gondos aprómagcsépléssel érje el, hogy elsősorban a járás területének vetőmag-szükségletét lassák el, a feleslegből pedig adjanak a debreceni járásnak, mert ott kevés a vetőmag a pillangósokból.

Sok-sok hasznos intézkedést, problémát beszéltek meg a szombati értekezleten. Látszott a mezőgazdasági szakemberekben, vezetőikön, hogy az igazgatásnak ez az új formája közelebb hozza egymáshoz az irányító szerveket a végrehajtó szervekhez.

Összefoglalójában Fülöp Imre elvtárs, az igazgatóság vezetője hangoztatta, hogy a jövőben is tartózkodnak attól, hogy felesleges jelentésekkel, statisztikai kimutatásokkal terheljék a járás mezőgazdasági osztályait. Továbbra sem lesznek hosszas, gyakran tartott vég nélküli értekezletek.

Ez a módszer a helyes, így lehet javítani a munkát. Több önállóságot adni a végrehajtásban a helyi adottságok jó kihasználására, az egészséges kezdeményező szellem kialakulására.

Tatarozzák a Népbüfét

Sok panasz hangzott el az utóbbi időben a Simonffy utcái Népbüfében tapasztalható rendetlenség, s a helyiség elhanyagoltsága miatt. A debreceni Vendéglátó Vállalat helytársa a panaszoknak, a boltot

most teljesen rendezőbehozta. A festők már végeztek is a megújítással, s jelenleg a külső falakat meszlik.

A teljesen új köntösbe öltözött Népbüfé egy-két napon belül már ismét a közönség rendelkezésére áll.

A dinnyecsősz

A tanító megállt a dinnyeföld szélén. Eppen tavaszba borultak a fák; a kis vékony palánták fázósan rezegett a hűvös szélben. Nézte a palántáit asszonyokat s észbe jött, neki is kellene ültetnie kertjében, melyet a néptanácsától kapott, néhány tőle dinnyét. Lelépett az útról, a csöszkényhónak tartott, hogy kérjen a csöszlő vagy harminc, negyven palántát. Mi az ebből a sok ezerből?

Pupó, az öreg dinnyecsősz, gondterhelten szagolt a levegőben. Hirtelen változott az idő, hideg lett, estére kitisztult, mintha leseperték volna az eget.

— Baj van, tanító úr — vette ki szájából a pipáját. — Hideget hozott ez a bestye szél... Nem kellett volna... Gondját nem volt nehéz ki-találni. Nem kellett volna ki-ültetni a palántákat, míg ki nem fújja magát a fagyos-szentek szél. A tanító helye-keimélta az öreget is, hogy megpendítse a beszédet s szó-ba hozassa a palántakérést. De az öreg elhárította a ki-nalást, pipájára mutatott.

szonyoknak, hogy visszhangoz-ta a völgy.

A dinnyeföld közepén új csöszkényhő állt, az öreg Pupó főhadiszállása. Egyszerű, közönséges gyékénykalyiba volt, de lehetett szélórnája és eső és hideg szél elöl. Földjét szalmával hintették tele, s az öreg bundát leritkelt rája. Itt lakott ültetéstől dinnyeszűre-tig. A kalyiba mellett nagy rakás gyékénytakaró készen-létben, mint harcúterén a mu-nició. Szerencsére csak alig fél hektárt ültettek, s a palántákat hamarosan paplan alá kerültek. A tanító is megfo-gott egy gyékényt, hogy ve-gyék észre igyekezetét. Köz-ben mindegyre az járt az eszébe, hogy hozza szóba a palántakérést? Míg az asz-onyok itt vannak, mégsem le-het.

Az öreg Pupó kormányozta a munkát, megigazította, ahol a gyékény nem pászolt, mert egy ujnyi résen is bebújik a hideg. Az el nem ültetett palántákat ügyesen ládába rakták, s behordták a kalyi-bába. — Ebből fogok kérni — gondolta a tanító —, csak menjenek el az asszonyok.

Az öreg sokáig rendezgette, aztán meglocsolta a palántá-kat, mindnek egy maréknyi föld volt a tövén.

— Sok baj van ezekkel — dünnyögte.

— Asszonyok... az isten adja. Egy fenét, sze' most is eivenné, ha engedném.

S mérgesen fújta a füstöt szembe a széllel.

— Nem lenne jó — mondta nevetve a tanító —, ha a pap hallaná ezt a beszédet.

— Ammá semmi — legyintett az öreg, mint egy tapasztalt falusi materialista. Nem csinál ammá semmit... Hanem az emberek...

— Nohát, majd a nyáron. Amikor érik a dinnye.

— Nem kérem! Mán ilyenkor itt kell ülni éjjel-nappal. A tanító hitetlenkedve csó-válta a fejét.

— Mit! — jött tűzbe az öreg, mintha megsejtette volna, mire gondol a tanító.

Fogy ez mán kérem, ez-után mind csak fogy. Jó a csorda, belkajárkodna marha, disznó, kecske. A pász-torok meg csak röhögnek... fussak én a jószág után. Meg-fussak kérem innen a falu-ból. Van mindenkinek a kert-jében, de azt mongyák, a lo-pott jobban nó.

— Nyáron mégis több baj van — szólt ellen bátorlata-nul a tanító.

— Mikor elkorka ne — tette össze két száraz, csont-otkét, melyen egymásra-másztak a bütykök a reumá-tól —, mán rákapnak a köly-ök. Pedig nem jó. Csak el-játszodják. Ha már érik, meg-ligatnak ötöt-hatott. Aki el-megy az út mellett, mind a potyadinnyét lesi.

— Mikor hogy. Feleárbán. Ha városban egy lej kilója, nálunk ötven bani. Ot lejt a tavaly nyáron akkorát vihető, megizzadt bele.

A tanító most jött rá, hogy a dinnyéről s nem a palántákról van szó. De nem tudta átvinni a beszédet, mert az öreg csak folytatta a magáét.

— Lássá — mondta bizalmasan — sokan szeretnek ingyen.

— Hogyhogy? — ütődött meg a tanító, mintha róla lett volna szó.

— Hát így né — csavarint egyet félkézrel maga körül az öreg. — Ajándékba... Kiküldötték... mindenki, aki csak erre jár.

— Mit sajnálja azt a palántákat — pirtolt rá a tanító. Egy kicsit a maga igazát is védte. — A kiküldötték napokig száraz koszon élnek, jól esik nekik egy kis gyümölcs. Négy hektár dinnye, az rengeteg. Tán el is rothad a fele.

— Abból egy se, uram! — kiáltotta méltatlankodva. — En nem adok senkinek — hajtogatta mekacsul. — Megmondtam az elnöknek: adjon ő, ha akar. De írást kerek... Ne mondja senki, hogy a mar-gam zsebbire üzletelek... a közösből.

A tanító szaporán helyeselt, nehogy őt is meggyanúsítsa az öreg. A dinnye az más... palánta megint más. Ninc ügy számba adva, eltörlik, elpusztul nem egy. Abból adhat. Bólogatott hát. Hátha bizalmasabb lesz az öreg, s végén csak megajándékozza.

Kukurica beadási kedvezmény, előleg, magas vételár, BIZTOSÍT

Jól jár aki SERTÉSHIZALÁSI SZERZŐDÉST KÖTött

SZERZŐDÉSES SERTÉSHIZALÁS

Részletes felvilágosítást AZ ALLATFORGALMI VÁLLALAT FELVÁSÁRLÓI ADNAK.

Az au

Közeledik szaki, amely állítja forgó. Különösen a kérdés menete fontos, még a külső san eljuthas lyűkre, munk ottthonfuba. Iom várható csolatban k tünk Kocsis. az 52-es Aut talat igazgat felkészülésv bí fejlődés k tes tájékozta

ELSO KER
vagy feljutt gyedik negye lat?

FELELET:
52-es számú Vállalat mind hogy a járató tásával, illetv buszok igy Debrecen, má buszforgalmát menőleg bizt lom növelése ügyeleti szerv számos keres a minisztérium

Legfőbb bizt natnyilag az. Csepel bódés vonjuk a for Pölványi Lászl Ilyettes elvtárs recenben járt, tuk, hogy a nyunk meg n csak részben a vetelményekne tük, hogy segt fűbb nagyobb autóbuszokkal, csak kivonás már miniszter azonban a fo tásához kétség új autóbusz még igeretet s

Hogy a for kocsi kivoná biztosítható leg tuk, hogy mi zésre álló köz így remény va kivonás az s semmi fennak sen.

MASODIK
tesz az AKOV

Az öreg Pupó
jönni a b nyos ember ö het, plane ha gatják.

A vacsora is idő beszélgetni

— Vót bajt valy... Veszé

— Hát az ug

— Kivel. Mi a mérnök urra

— Miféle m

Az öreg gond ja, ne mondja, kődte pipáját, gyújtott, csak

— Éppeg tavas tusban... vagy berben? Az mert sok dinn termett a javá aho most... k kékereküvel. A rajontól. Ism itt eleget. Az pos. Hogy a n

S cifra karot tett a mérnök

— Eccóval m gya: — Jó a há! — mondon a legjobbi!

— Adjon akó Frisset.

— Ez mind f adjak? Hány k hogy szállják le moccan. Aszong nál nagyobbakat

— Alkó tessék mondom. — Le

— Minek mérm — horgyam csak

— De uram számba van ad sigre. Alkó elke ni, hogy mit sajnálok pár ro

Ódja

Igy kerülhető... az elhallgatás... kárt okozó „elkő-..."

arról, hogy miért... zakk a debreceni... területein a ho-... retésforgót. Igen... yáltak a szánto-... lesleges dűlőutak... országutakat... pelőszövetkezetek... mondják azt is... n dolog tűrni... száz regen el-... helyén és udva-... nak a dudva te-... nem szántottak... rületeket... zamlatok be ar-... nyében 32 ezer... nyernek be jó... nyegesen emeli... hozamokat az új... en. Tárnyalták az... és ügyet. Sike-... s a megyében... zsa magot is ad... drol. A lucerna... másán feljött ad-... magot. Helyesen... eg, hogy minden... agromagcsé-... hogy elsősorban... telenk vetőmag-... assák el, a feles-... adjanak a debre-... mert ott keves... pillanásokból... znos intézkedést... szeltek meg a... szelaten. Lásztól... sági szakembere-... hogy az igaz-... z új formája kö-... egymáshoz az... eket a vögrehaj-

ában Pölöp Im-... igazgatóság ve-... gatta, hogy a jö-... rtozkodnak attól... s jelentésekkel... mutatókkal ter-... mezőgazdasági... ábrába sem lesz-... gyakran tartott... zeteket... er a helyes, így... a munkát. Több... hni a veszreha-... adottságok jó... az eszeséses... szellem kiala-

ót... endbehozhatja. A... zetek is a me-... az a külső fa-... j köntösbe öltö-... egy-két napon... met a közönség... all.

ogy. Feleárbán... y lej kilója, ná-... ni. Ot lejt a... akkorát vihe-... bele.

est jött rá, hogy... nem a palán-... De nem tudta... zolytatja a ma-

mondta bizal-... kan szeretnek

ny — ütődött... mintha róla lett

né — csavarint... maga körül az... kéba... Kikül-... denki, aki csak

ajlja azt a pár... ott rá a tanító... maga igazát is... küldötték napo-... zion élnek, jól... kis gyümölcs... dinnye, az ren-... s rohad a fele-

y se, uram! —... atlankodva. —... enkinék — haj-... — Meg-... slőknek: adjon... írást kérek... ki, hogy a ma-... zületek... a

porán helyeselt... meggyanúsítá... nyane az más... más. Ninc... tva, eltörök, el-... gy. Abból ad... há. Hátha... sz az öreg, s... egajándékozza.

Az autóbusszforgalom

VÁRHATÓ ALAKULÁSÁRÓL

Közeledik a hűvösebb idő-... szak, amely újabb feladat elé... állítja forgalmi szervezelmét. Különösen az autóbusszközle-... kedés menetrendjének betar-... tása fontos, hogy a dolgozók... még a külsőségekről is gyor-... san eljuthassanak munkahe-... lyükre, munkahelyükről pedig... otthonukba. Az autóbusszforga-... lom várható alakulásával kap-... csolatban kérdéseket intéz-... tünk Kocsis Lajos elvtárhoz, az 52-es Autóközlekedési Vállalat igazgatójához, aki a téli... felkészülésről, illetve a továb-... bi fejlődés kilátásairól részle-... tes tájékoztatást adott.

ELSO KERDES: Kap-e új, vagy felújított kocsikat a negyedik negyedévben a vállalat?

FELELET: A debreceni 52-es számú Autóközlekedési Vállalat minden törekvése az, hogy a járatok helyes kialakításával, illetve további autóbusszok igénylésével mind Debrecen, mind a vidék autóbusszforgalmát a legmesszebb-... menőkig biztosítsa. A forgalom növelése érdekében fel-... ügyeleti szerveink révén már számos kért jutattunk el a minisztériumhoz.

Legfőbb törekvésünk pillan-... natnyilag az, hogy a közismert Csepel bűdös gépkocsikat kit-... vonjuk a forgalomból. Mikor Pözdvári László miniszterhe-... lyettes elvtárs júliusban Deb-... recenben járt, neki is elmond-... tuk, hogy autóbussz állomá-... nyunk még mindig kevés és csak részben felel meg a kö-... vetelményeknek. Egyben kér-... tük, hogy segítse a vállalatot újabb nagyobb teljesítményű autóbusszokkal. A Csepel ko-... csik kivonására egyelőre már miniszteri utasítás is van, azonban a forgalom fenntar-... tásához kétségteljesen szükséges új autóbusszok lekuldesere-... meg ígéretet sem kaptunk.

Hogy a forgalom a bűdös kocsik kivonása ellenére is biztosítható legyen, elhatároztuk, hogy minden rendelkezésre álló kocsit feljuttatjuk, így remény van arra, hogy a kivonás az utasszállításban semmi fennakadást ne jelent-... sen.

MASODIK KERDES: Mit tesz az AKOV a távolsági já-

ratok viszonylagos túlszűfolt-... ságának megszüntetéséért?

FELELET: Hogy a távolsági járatok is megfeleljenek a kö-... vetelményeknek, különösen piaci napokon az utasok száll-... tására nagyobb befogadó képességű kocsikat állítunk forgalomba. Növeljük a sze-... relő szalmunkások számát is, akik az előforduló hibákat vagy a helyszínen, egy rövid idő alatt kijavítják. A viszony-... lagos túlszűfoltosság megszünté-... tésére meg a gépkocsik átco-... portosztatásától, s a menetrend változtatástól sem riadunk vissza, amely minden bizony-... nyal a távolsági vonalokon is javulást eredményez majd.

HARMADIK KERDES: Kap-e újabb járatot a debreceni kerteségek?

FELELET: A külsőségi ré-... szek további bekapcsolása az autóbusszforgalomba jórészt még mindig megoldatlan kér-... dés. Új járatok beállítására azonban a negyedik negyedé-... évben sem lesz lehetőség, mert a kocsipark előre látha-... tólag nem bővül. Amennyiben a vállalat mégis kapna autóbusszokat, azok felhasználásá-... nál a városi és megyei tanács véleményét is kikéri.

Közvetlenül itt említhetjük meg, hogy a városi tanácstól vállalatunk a helyi járatok átszervezésére már több ja-... vaslatot kapott. A javaslatok megvalósításával komolyan foglalkozunk. Így nincs kizár-... va, hogy a jövőben a Szabad-... ság-telepi járat (természetesen a végállomástól indulva) a Nap utcáig, a Rákosi-telepi járat pedig a Bartók Béni utca elejéig közeledik, ahon-... nan már villamos szállíthatja tovább az utasokat. Ha a fenti intézkedések megvalósulnak, a Rózsa utcán most tapasztalható túlszűfoltosság is két-... ségteljesen enyhül.

Egy további javaslatként a berettyóújfalui járási tanács azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy a megye egyik legnagyobb községében, Berettyóújfaluban is szervezzünk helyi járatokat. A kérést sajnos — újabb csak kocsihány miatt — nem tudjuk teljesí-... teni. A megoldáson azonban gondolkodunk, hogy még a hi-... degebb idő beállta előtt a be-

terettyóújfaluiak is közlekedési eszközökhöz jussanak.

NEGYEDIK KERDES: A télen lesz-e elegendő tartalék kocsik a menetrend zavartalan biztosítására?

FELELET: Okulva a tavalyi tapasztalatokból, az idén ala-... posabban és körültekintőbben készültünk fel a téli. A már megített intézkedések kö-... zött szerepel többek között, hogy a gépkocsik téli be-... indításához elegendő mennyi-... ségű konverta egvényirányítót szereltünk be. Továbbá a fagyálló minőségű üzemanya-... got is megrendeltük. További intézkedéseink között szere-... pel még a műszaki felkészül-... tés biztosítása, a vállalati lét-... szám növelése, hogy csak a legfontosabbakat említsük. A fenti lépések mindenképpen a menetrend szigorú betartását szolgálják, hogy a dolgozók még a legnagyobb hideg és más viszontagságok közepette is biztos számfűthassanak az 52-es Autóközlekedési Vállalat helyi és távolsági tára-... taira.

Fűkasza és műtrágyaszórót is gyárt a Mezőgazdasági Gépgyár

A Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár ebben az évben kezde-... te meg a mezőgazdasági kis-... gépek gyártását. Eddig 540 he-... rejtőgépet, 400 küllőskapát és 3600 répvágót átadott a mező-... gazdaságnak. E kisgépek készí-... tését folytatja szeptember 1-én fűkasza és műtrágyaszóró-... gépgyártást is megkezdte.

A Mezőgazdasági Gépgyár a következő hónapban Zetor és Lanz Bulldog vontatókra sze-... relhető, hordozható HPK jelű, hétlábás fűkaszákat is gyárt. December 31-ig 150, 1957 vé-... géig pedig további 1750 darab-... tot készít el. A következő hó-... napban egy új típusú műtrá-... gyaszóró géptípusait is elkészíti.

A gyár technológusai és mű-... szakai emberei most dolgoznak a technológiai előírásokon. Rö-... videsen beszerezik a még hiány-... zó szerszámgepeket, s már most tárgyalnak arról, hogy a vállalatot egyesítsék a Lakatos- és Gépipari Vállalat-... tal. Ha az egyesítés megtör-

Pókháló a cipóban

Furcsa meglepetésben volt-... rése pénteken Szabó József Magyar utca 8. szám alatti lakosnak. Egy cipót vásárolt a Sámsoni úti Népholtban és már jóízűen falatozni kezde-... dt, amikor bieskájja hirtelen megakadt a kenyérsze-... letelés, azonban a következ-... ő pillanatban egy hatalmas pókháló újságdarab fordult ki a cipóból.

Szabó József elvtárs tegnap a kenyeret felhozta és „letéte helyezte” a szerkesztőségnek. Megkért bennünket, hogy írjunk néhány sor-... errel a „szerencséről”. Mi teljesítettük Szabó elvtárs kívánságát a hozzáfű-... zéssel, hogy helyes lenne, ha az ilyenfajta gondatlanságból is levonnák a szükséges kö-... vetkeztetést.

Mert pök állítólag szerencsét jelent, de nem a cipóba sülte!

„Ezek a mai fiatalok!...”

Hej, de sokszor halljuk a fel-... nőtök szájaiból ezt a rossz-... szalló megjegyzést! Ha egy ka-... masz nem köszön ismerőse-... nek, ha néhány diákfiú jampec-... módra viselkedik, rögtön kész az általánosítás: „ilyen az if-... júság!” „Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja” — tartja a közmondás. Tagadhatatlan, hogy ifjúságunk egy részének magartása alapot adott és ad arra, hogy a fentiekhez hason-... ló megjegyzések születessenek. Egy-egy ösztinte beszél-... gés a pedagógusokkal bárkit meggyőzhet arról, hogy az isko-... lakban is bőven van nevelési probléma, melyek megoldásá-... nál héha „megáll a tudomány” és egy-két esetben a legvalto-... zatosabb nevelési eljárások al-... kalmazása, türelmes munka, hosszas gyermek- és környezeti tanulmányok sem hozzák meg a várt eredményt. Különösen a 12-16 éves ifjúság nevelé-... nek a problémája a legnehe-... zebb. Kérdezzük csak meg az üzemek, vállalatok vezetőit egyes ipari tanulókat magartá-... sáról: bizony — ha őszintén beszélnek — sokszor festenek rózsásnak egyáltalán nem ne-... vezhető képet valszukban.

Vagy kérdezzük meg a kül-... sőségen lakó dolgozókat, hogy sokszor 15-16 éves gyerekek általoltokban keresik szórako-... zásukat, tiszteletlenek az idő-... sebbekkel, sőt saját szüleikkel szemben is. A káromkodás és csomány, csunya beszéd egye-... seknél természetes modorra vált.

De sok szülő is panaszkodik: „Tanár elvtárs, nem tudom mit csináljak a fiammal, Makacs, önféjű, nem fogad szót, akár-... mit is csinál. Már verem is (?) de az sem használ”. Sok a panasz a gyermekek igaz-... mondsával kapcsolatban is. Bizony szép számmal akadnak cinikus, tiszteletlen viselkedésű fiúk és lányok, akik magartá-... sáikkal megbortránkoztatják felnőtteket. Aki nyitott szem-... mel jár, vagy éppen elmegy egy-két „fincos összejegyzet”, már a külsőségekből is köny-... nyen megállapíthatja, hogy van nálunk „jampec-kérdés”.

Már az eddigiekből is lát-... szik, hogy az ifjúság egy ré-... szének viselkedése valóban ki-... fogósolható. Jogunk van-e ezt az egész ifjúságra általánosí-... tani? Véleményem szerint sem-... misetre sem! Mert ugyanazok a pedagógusok, akik panasz-... kodnak egy-két gyermek hely-... telen viselkedésére, szép szá-... mában tudják sorolni a tisztelet-... tud, becsületes, rendes tanít-... ványukat. Az üzemek vezetői is ki tudnak említeni olyan fia-... talokat, akik a régi munká-... sokhoz hasonló becsületesség-... gel, munkaszeretettel és lelki-... ismeretességgel dolgoznak.

Mégis vajon mi lehet az oka annak, hogy fiatalságunk egy részének a magartása olyan, amilyen? Erdemes ezen mé-... gyanban elgondolkoznunk. Pál-... dot törhetünk-e a fiatalok fel-... lett? — Teltünk-e valamit a külső szemlélődésen és bírál-... gatáson kívül, s ha igen, meg-... tettünk-e minden tőlünk telhe-... tőt mi, a felnőttek társadal-... ma? ... Ugye, kedves „felnőtt olvasó”, nehéz válaszolni? Per-... sze itt lehet, sőt kell is hivat-... kozni központi vezetőségi ha-... báj — vágta a szemé közé. S elmondta, ahogy vót. A mérnök tárogott, mint horgon a hal, azt makogatta, nem igaz, mer ő kifizette. Szerencsére a titkár elvtárs már hallotta más-... honné is, hogy ez a mérnök sohasem ment haza üresen a kétkerekűvel. Megvámolta ő a kollektívetek, kit tojással, kit csirkevel. Megszokta a régi időkben. Hát amit a tit-... kár elvtárostól kapott, ott Dé-... nes előtt, tudom nem szívesen vitte haza a kétkerekűn. De vót is fa azután rendszeren. Előgedetten töltögette újra pipáját. Jólélelt emlékezőni a kollektíva igazságára. — Hítvány ember, na — rázta meg bozontos, összes ü-... tökét, hogy erről már nem ér-... demes beszélni. — Még azt állította, nem adtam jó dinya-... nyét: a javát adtam, kérem. A tanító lábba borult arca-... lak köztint el tőle, mintha rajtafogták volna valamin. Péntézt se mert palántát kér-... ni az öregtől. Elindult az iro-... dába, hátha ott megveheti s nem is lesz drága? (Nagy István romániai magyar író beszélt.)

moltattuk a DISZ titkár munkájáról s a beszámolót a tagság tudomásul vette.” De hogyan nyilatkoznak a „rossz gyermekek” szülei? Ok vajon megtették-e mindent gyermekük érdekében? — „Hányszor próbáltam már a lelkére beszélni” — szinte hal-... lom sok szülő mentegetőzését. Próbáltunk-e érdeklődni a gyermek problémái iránt, bi-... zalmasan mer-e beszélni ve-... lünk a gyermek? — Ha nem, miért nem?... Újból jön a men-... tegetőzés: „nincs időm rá”, vagy kisse támadó éllel: „ez az iskola dolga, azért adtam is-... kolába, hogy embert faragja-... nak belőle”. Sokan nem is haj-... landók elismerni gyermekük hibáját, s legfeljebb ez a va-... lasza: „a többi rossz gyermek rontja el”. A kérdézőkődszere természetesen sokféle választ kapunk. A legtöbb esetben ezek a feleletek azonban a fe-... lősség áthárítását, vagy hel-... lvi „tűnéti” kezeletről való be-... számolót tartalmaznak. A tü-... neti kezelés leggyakoribb for-... mája: a pofon és a lelki predi-... káció. Mindkettő le is szokott peregni nyomtalanul a gyer-... mekről, mint a falra hanyt borsó.

No és a társadalom? A foga-... lalkozásból következőleg ille-... teskedő pedagógus és a gyerme-... kéért erkölcsileg felelős szülő mellett az egész társadalom nem felelős-e — talán epoly süllyal — a társadalomhoz tar-... tozó magyar fiatalagsághoz? — „Más gyermekekhez semmi kö-... zöm, törődjen vele az apja, elég bajom van nekem magam” —

Nem esengenek-e ismer-... sen ezek a szavak? S főként nem nyomja-e rá a bélyegét sok-sok felnőtt, sőt egy-két tár-... sadalmi szerv munkájára, vi-... sezkedésére is ez a vélekedés? Vajuk be ösztintén: egy-egy „kivüálló” csak akkor veszi a fáradságot, hogy foglalkozzék ilyen „rá nem tartozó” problé-... mával, ha léguksával belővík az ablakát, vagy „apaféj”-nek titulálják a villamoson — te-... hát amikor így, vagy úgy ka-... rosultta válik. De miért nem foglalkozik vele máskor? Való-... ban „kivüálló”-e? Lehet-e „ki-... vüálló” valaki, ha arról a tár-... sadalomról van szó, amelynek ő is tagja?

Egy kisse „kényes kérdésk” ezek, s nem is teszék fel bel-... lük többet. Hiszen én csak egy problémát akartam felvetni s megkérni a Néplapot: foglal-... kozzék hasábjain a legkritiku-... sabb korban lévő — s talán a legelhanyagoltabb — 12-16 éves fiatalok nevelésének a kérdésével. Kérje meg városunk legjobb pedagógusait: i-... ranak rendszeresen a serdüli-... és kamazskorban lévő ifjúság problémáiról és főként adja-... nak gyakorlati tanácsokat. Biz-... tosrá veszem, hogy az olvasók ezrei és tízezei fogják érde-... kődéssel olvasni e cikkeket és sok hasznos tanácsot kapha-... tunk az egész társadalomra ki-... terjedő nevelőnkoma mikén-... téré. Adion helvet a Néplap a hozzászólásoknak — a legjob-... ban érdeklő 12-16 éves fia-... talok hozzászólásának is! — le-... gyen hely és lehetőség a vitá-... ra, hadd tisztázódjanak minél jobban a problémák, oldódjan-... nak fel az ellentétek; kérje a társadalmi szervek támogatá-... sát is s remélhetőleg egyre ke-... veszebbézz halljuk a rosszálló megjegyzést: „Ezek a mai fia-... talok!...”

Kádár Sándor ált. isk. tanár.

Az ifjúság nevelése társadal-... munkáért és eleven kérdése. Szerkesztőségünk örömmel közli Kádár Sándor álta-... rános iskolai tanár cikkét és vitát indít ebben a nagyfonto-... sású kérdésben. Minden vasárnap lapunkban ugyanezen a helyen közöljük a hozzászólásokat.

Kérje a postahivatalban a „Könyvet postán” rendeljen könyvet, — postán.

NIKKELEZÉST krómozást közületek és nagánosok részére vállal a Debreceni ORVOSI MUSZERGYAR. Debrecen, Iszapólyai u. 5. szám.

VESZONK — ELADUNK gyári, kisipari gépeket, ipari berendezéseket, közületek és nagánosok részére. Műszaki Bizományi Vállalat Kirendelésge. Debrecen, Kúlsővásártér 3. sz.

Folytatjuk sétánkat az Orvostudományi Egyetemen

GYÓGYSZERTANI INTÉZET

CSODALATOS ÉS TITOKZATOS világ egy tudományos kutató intézet. Minden láng, ami a laboratóriumokban fellobban, minden műszer, ami kattogni vagy berregni kezd, csodálatosnak tűnik.

Mint laikusok mi is elsősorban a külsőségekre figyeltünk a Gyógyszertani Intézetben. A lombikokra, buráokra, mikroszkópokra, vegyszerekre. Először csak annyit láttunk, hogy fehérlőanyagok között hajolnak a lombikok fölé, hogy csend van és forróság.

Ezek külső képek, de belül a csendes laboratóriumokban izgalmas munka folyik. Nem beszélünk róla, de itt is az emberről van szó. A gyógyításhoz új gyógyszereket kutatnak.

Ezek a szavak: streptomycin, penicillin ismerősök számunkra, sőt a primycin sem ismeretlen. Azt hiszem alig akad ember, aki már nem kapott volna valamilyen betegség gyógyítására pl. penicillint.

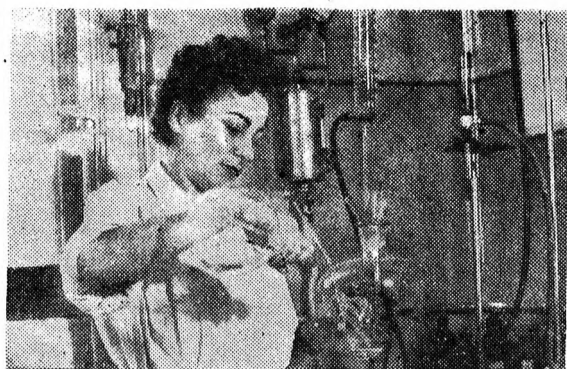
Ezeket az orvosságokat mi csak kis fiolákban látjuk, de amíg odáig jut, az hosszú út.

A debreceni Gyógyszertani Intézet az orvosi kutatások egyik legmodernebb irányával, az antibiotikumok kutatásával foglalkozik. Ismeretlen szó ez sokak előtt. Pedig ezek közé tartoznak a közsímenten nagyhatalmú gyógyszerek, mint a penicillin, streptomycin stb.

már fordultak a debreceni Gyógyszertani Intézethez pri-mycinért. A Medimpex útján, külföldre is kikerült már ez a nagyhatású gyógyszer.

A Gyógyszertani Intézetben állandóan folyik a gombatörzsek tenyésztése és vizsgálata. Számos más, eddig ismeretlen antibiotikumot termelő gombatörzset találtak. Ezek által termelt hatóanyagok között van olyan, amely a fertőző gombás bőrbetegségek kórokozóiira is hat. Az újabb antibiotikumot termelő törzsek kutatását az is szűkszerűvé teszi, hogy a penicillin és a streptomycin felfedezése óta egyre szaporodnak az olyan esetek, amelyekben ezek a gyógyszerek a kórokozó baktériumokra nem hatnak, mert azok ellenállást mutatnak velük szemben. Uri József docensnek a Hajdúsági Gyógyszergyár kutatóival sikerült olyan penicillin vegyületet előállítani, amelyek az ilyen rezisztens baktériumokra is hatásosak. Ezenkívül olyan preparátumokat is készítettek, amelyek elkerülhetővé teszik az injekciót és a jövőben lehetővé nyílik a por vagy drázsé alakjában való penicillin kezelésére.

A MASODIK EMELETI laboratóriumban, ha belépünk az üvegfallal teljesen lezárított sterilizáló kamrába, megcsap bennünket valami tikkasztó forróság. 37-40 fokos

Tamási Zsigmondné asszisztensnő a desztilláló készüléknél (Kőves László felvétele)

fel, amit már a gyógyításban is eredményesen kipróbáltak. Ugyancsak az 6 munkájuk eredménye a Tiszavasvári Alkaloidea Művek által előállított új ópiumszármazékok gyógyszerhatásainak vizsgálata is.

Az intézet eredményesen valósítja meg az iparral való tudományos és gyakorlati együttműködést, így elsősorban a Hajdúsági Gyógyszergyárral, ezenkívül más gyógyszergyárakkal és azok kutatóival. A gyárak által előállított készítmények minőségi ellenőrzését is végzi az intézet.

Ahogy így felsoroltuk a Gyógyszertani Intézet kutatóinak eredményeit, talán egyszerűnek látszik. Ilyeneket írunk: „felfedezték”, „megtalálták” vagy „új eljárást dolgoztak ki”. Pedig ez, hogy „felfedezték”, „megtalálták”, „új

eljárást dolgoztak ki” nagyon nagy, szívós, kitartó, sokszor erőt és időt nem kímélő munka eredménye. Gyakran idegeket őröl, néha nemenyelentlen látszó kísérletek egész hosszú sora, állandó tanulás, sok-sok idő, szerencse és tudás kell ahhoz, hogy újabb és újabb eredmények születessenek. Nehéz, nagy feladat a kutatóé.

NAGY HARCBA KEZDTÉK most is a kutatók: megkezdtek a vírusos és a rákos megbetegedések elleni harcot. A harmadik emeleti állatkísérleti helyiségben már számos kísérleti állatot láttunk, amelyek „rákos” és vizsgálják sokszor reménytelennek látszó, eszerszer elromlott, eszerszer nem sikerült kísérleteken át, hogy végül mégis úrrá legyenek, legyőzzék a romboló kórokat. K. E.

Köszöntjük az új orvosokat

Megyénkben körülbelül 60 most végzett orvos lép a közeli napokban szolgálatba. Ki a kutató, ki a gyakorlati orvostudományt választotta élelhivatásának. A nép állama, a dolgozó milliók áldozatkész, fáradságos munkájá segítték őket abban, hogy orvosi oklevelet szerezhettek. Hiszen egy-egy orvos kiképzése sok tízezer forintba kerül. Az állam gondoskodása azonban nemcsak a képzésük ideje alatt, hanem továbbra is kísérő orvosainkat egész életük folyamán. A falu-si munkát vállalók letelepedését segítik és 2500 forint értékű, felszerelt orvosi táskát is kapnak. Az állam gondoskodása azonban még itt sem szűnik meg, biztosítja részükre az állandó szakmai, politikai fejlődés lehetőségét. A becsületes, munkájukat jól végző orvosok pénzjutalmában és magas kormánykintűntésben részesülnek.

élethivatás. Működésükben ne feledkezzenek meg a szocialista egészségügy döntő alapelveiről, a betegségek megelőzéséről. Az orvosi munka nem merül el a betegápolásban. A betegségek megelőzése a közegészségügyi viszonyok megjavításával, az utcák, udvarok, üzemek, iskolák, stb. tisztaságával, rendjével kezdődik.

Munkájukban állandóan támaszkodjanak a helyi párt- és tanács szervekre. Fűzzék szorosra kapcsolatukat a tömegszervezetekkel, a Hazafias Népfronttal. Kapcsolódjanak be a társadalmi közéletbe, vigyék szemügyre a közéleti kérdéseket, emeljék működési területük általános és ezen belül az egészségügy kultúráját.

Kérjük a párt, a tanács, a társadalmi szervezetek, fogadják szeretettel, bizalommal a fiatal orvosokat. Segítsék őket a kezdet nehézségeinek leküzdésében, a társadalmi életbe való beilleszkedésükben. Ugyanezt kérjük az idősebb orvos karkéntől. Adják át sokéves gazdag tapasztalataikat fiatal kollégáiknak. Teremtésnek igazi baráti, elvtársi légkört, hogy egy-egy kovacsoldójuk a régi és az új orvosmunkának ezt kívánja tőlük a párt is.

Hiszünk, hogy új orvosaink zökkenőmentesen fognak beilleszkedni megyénk egészségügyi dolgozóinak nagy családjába. Ebben a reményben szeretettel és bizalomteljes várakozással köszöntjük új orvosainkat.

A fekvőbetegeket ellátó intézmények, a laboratóriumok, a városok és falvak szeretettel és bizalommal várják az új orvosokat. A párt, az államhatalmi szervek mindent megtesznek, hogy a most végző orvosok megszeressék új munkahelyüket. A helyi tanácsok nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy megfelelő lakáskörülményeket biztosítsanak az orvosainknak. Nem egy helyen a tsz-ek anyagi támogatással is segítik az orvosokat.

Mit kíván a párt, az állam fiatal orvosainktól? Elsősorban azt, hogy mindig tartásuk szemellett orvosi fogadalmukat, mindig gondoljanak arra, hogy az orvosi pálya nem mesterség, hanem áldozatkész

Dr. Fónai Sándor megyei főorvos.

Csillagászati hét Debrecenben

Napjainkban igen sok szó esik az űrhajózásról, a Marsról és számos probléma merül fel ezzel kapcsolatban. Ezekre ad választ a jövő hét folyamán a TIT által rendezendő előadásorozat, mely a Déry Múzeumban lesz megtartva az alábbi témákkal:

adó Balogh Béla tanár. Az előadásokat vetített képekkel és filmvetítéssel teszik szemléletessé az előadók. Az előadások minden alkalommal 6 órakor kezdődnek.

10-től 15-ig minden este csillagászati bemutató lesz az egyetemi csillagudvarban. Gyülekezés 8 órakor az egyetemi templom előtt.

10-től 15-ig minden este csillagászati bemutató lesz az egyetemi csillagudvarban. Gyülekezés 8 órakor az egyetemi templom előtt.

11-én: A Naprendszer. Előadó Balogh Béla tanár.

11-én: A Naprendszer. Előadó Balogh Béla tanár.

12-én: Van-e élet a Marson? Előadó Eördögh Béla adjunktus.

12-én: Van-e élet a Marson? Előadó Eördögh Béla adjunktus.

13-án: Az űrhajózás mai állása. Előadó Almári Iván adjunktus (Budapest).

13-án: Az űrhajózás mai állása. Előadó Almári Iván adjunktus (Budapest).

14-én: A Tejútrendszer, Elő-

14-én: A Tejútrendszer, Elő-

A Néplap RÁDIÓMŰSORA

1956. szeptember 9-15-ig Állandó műsorszámok: KOSSUTH-RÁDIO: 4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.35: Zeneszórá. Közben: 5: Falurádió. 5.30: Előadás. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozmozik műsora. 7: A Szabad Nép ma vezürlük. 7.45: Naptár. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 10: Hírek. Lapszemle. Időjárásjelentés. 13: Falusi híradó. 14: Időjárás- és vizállásjelentés. 15: Hírek. Közérdekű közlemények. 17: Hírek. Időjárásjelentés. 20: Esti híradó. Időjárásjelentés. 20.20: Jó estét, gyerekek! 22: Hírek. Sport. Időjárásjelentés. 24: Hírek. Időjárásjelentés. 2.22: Hímnusz. Utána: Vízjelzőszóglát.

Csütörtök, szeptember 13.

Vasárnap, szeptember 9. KOSSUTH-RÁDIO: Edes anyanyelvünk. 8.15: Egy falu - egy nótá. 8.55: Könyvespolc. 9: Zeneszórá. 10: A vermondás művészei. 11.10: Tancólió. 11.30: A világhírő mikrofon bemutatja Bulgáriát. 12.15: Jó ebédhez szól a nótá. 13: Üzenetközvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról. 13.30: Rádiólexikon. 14.15: Bolgár hangverseny. 15.19: Liszt. IX. magyar rapszódia. 15.30: Egy hét a külpolitikában. 15.45: Szív küldi szívek szívesen. 16.21: 325 000 frank. Rádiójáték. 17.12: Műsorismertetés. 17.25: Vasárnap este. 18.25: Kalendárium. 18.35: Vasárnap este. 19.15: Az épülő kommunizmus nagy országában. 20.20: A Cigánybáró. 22.10: A vasárnap sportja. 22.30: Bolgár Zenei Hét. Zenei kar hangverseny. 0.10: Verbunkosok. PETŐFI-RÁDIO: 8: Könyvű dalok. 9: Részletek Kóka! „Lészen igyű” című daljatekából. 9.30: Szív küldi szívek szívesen. 10.10: Művészelemez. 13.50: Dél csillaga. 14.40: A Magyar Rádió énekkara énekel. 15: Mesél a könyv. 16: Pannóniai kurucvilág. 17: Szószórá. 18: Régi magyar dalok és táncok. 19: Könyvedvesebb verseimből. 19.40: Legkedvesebb verseimből. 20.20: A Rádió útikönyve. 20.45: Táncczene Berlinből. 21.30: Magyar nóták. 22.30: Három operettnyilván.

Hétfő, szeptember 10.

KOSSUTH-RÁDIO: 8.10: Sport-hírek. 8.15: Reggeli hangverseny. 9: A Gyermekrádió műsora. 9.20: Vidám orosz népdalok. 9.40: Dalok. 10.10: Óvodások műsora. 10.40: Szívesen hallgatunk. 12.10: A Rádió operettjeiből. 13.15: Üzenetközvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról. 13.30: Népi zene. 14.15: Utőrhíradó. 14.35: Külföldi népdalok. 15.10: Heti zenei kalendárium. 16: Ifjúsági műsora. 16.37: Válaszolunk hallgatóknak. 17.13: Kamarazene. 17.35: Énekek. 18: Hírszázalék. 18.20: Operaszínpad. 18.55: Kommentár. 19: Riportműsor. 19.10: Táncczene. 20.20: Népszerű operettek. 20.50: Tudományos híradó. 21.10: Zeneszórá. 22.15: Tíz perc külpolitika. 22.25: Nagy szimfónia. 23.20: Népi zene. 0.10: Népdalok. PETŐFI-RÁDIO: 8: Bolgár fűvésze. 14.15: Operaszínpad. 15.10: Operaszínpad. 15.10: Szimfonikus könnyű zene. 16.10: Filmzene. 16.50: Magyaros vendéglátás a terítéke. 17: Népdalok. 17.30: Innen onnan. 17.50: Bolgár Zenei Hét. 18.20: Elbeszélés. 18.40: Zongorabűvés. 19.10: Az épülő kommunizmus nagy országában. 19.40: Művészelemez. 20.40: Sporthíradó. 21: Gyári belépő. 21.10: Fűvésze. 22: Operaszínpad.

Kedd, szeptember 11.

KOSSUTH-RÁDIO: 8.10: Népi zene. 9.40: Indulók és dalok. 9: Egy óra gyermeknek. 10.10: Vidám muzsika. 11: Lányok, asszonyok. 11.15: Jó munkáért - szép muzsika. 11.45: Szerelmes a tenger. 12.10: Magyar nóták. 13.15: Üzenetközvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról. 13.30: Operaszínpad. 14.15: A Gyermekrádió műsora. 15.10: Nemes Katalin. 16: A Gyermekrádió műsora. 16.20: Ifjúsági feltűré. 16.30: Zenei Hét. 16.10: Operettzene. 17.35: Szív küldi szívek szívesen. 18: A lakásfronton. 19.10: Közvetítés a Petőfi Színházról: Három szegény szabólegény. 22.25: Hangmelemez. 0.10: Népdalok. PETŐFI-RÁDIO: 14: Operettmuzsika. 15: Népek zenéje. 15.45: Dalok. 16: Tudományos lapok szemléje. 16.30: Válaszolunk hallgatóknak. 16.45: Zongoramuzsika. 17.10: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17.40: Szobrászat jogrendszerünk kialakulása. 18: Rátónyi Róbert énekel. 18.30: A Rádió szabadegyeteme. 19.10: Orosz operaszínpadok. 20.10: Népi zene. 20.30: Vonósművészet. 21: Falózás a mezőgazdasági kiállításról. 21.10: Táncczene. 21.40: Egyszerű „Lengyelvér” című operettből. 22: Hangverseny.

Szerda, szeptember 12.

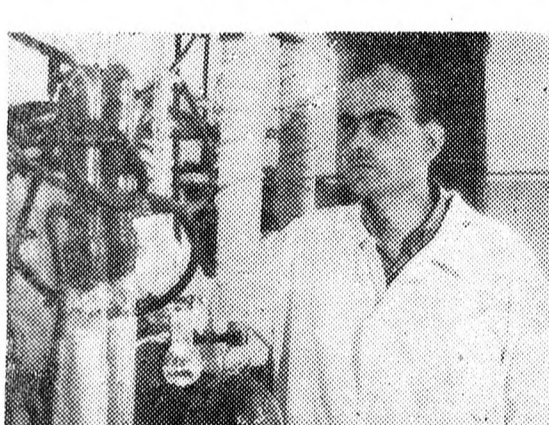
KOSSUTH-RÁDIO: 8.10: Operaszínpad. 9: A Rádió szabadegyeteme. 9.40: Magyar népdalok. 10.10: Óvodások műsora. 10.40: Pillantás a nagyvilágba. 10.50: Hajdu Anna énekel. 11.10: Magyar szerzők kórusműve. 11.40: Szülők nevelők - gyerekek! 12.10: Párt ritmusok. 13.15: Üzenetközvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról. 13.30: Zene ébél. 14.15: Bolgár Zenei Hét. 15.10: Aléndékműsor. 15.35: Flatalok sporthíradó. 15.55: Hangverseny. 16.45: Válaszolunk hallgatóknak. 17.10: Szív küldi szívek szívesen. 17.40: Szívek szívesen. 18.20: A Gyermekrádió műsora. 18.30: Népi zene. 18.50: Kamarazene. 19.10: Bolgár Zenei Hét. 19.20: Elbeszélés. 19.40: Zongorabűvés. 19.50: Bolgár Zenei Hét. 20.10: Szívek szívesen. 20.20: Népi zene. 20.30: Kamarazene. 20.40: Bolgár Zenei Hét. 20.50: Szívek szívesen. 21.10: Szívek szívesen. 21.20: Bolgár Zenei Hét. 21.30: Szívek szívesen. 21.40: Bolgár Zenei Hét. 21.50: Szívek szívesen. 22.10: Bolgár Zenei Hét. 22.20: Szívek szívesen. 22.30: Bolgár Zenei Hét.

Péntek, szeptember 14.

KOSSUTH-RÁDIO: 8.10: Agass-vári Sándorné énekel. 9: Verselők. 9.10: Operaszínpadok. 10.10: Óvodások műsora. 10.40: Dalok. 11.10: Lányok, asszonyok... 11.25: Szórákoztató szimfónikus zene. 12.10: Népdalok. 13.15: Üzenetközvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról. 13.30: Esztrázene. 14.15: Utőrhíradó. 14.35: Bolgár Zenei Hét. 15.10: A kis fáttyú. Elbeszélés. 15.30: Delután találka. 16: Jutka hazudik. Rádiójáték. 16.40: Aluszik a kakas... 17.10: Jó munkáért - szép muzsika. 18: Beszélgetésünk a színházról. 18.10: Mikrofon előtt: Montágh Lajos. 18.50: Ifjú Függetlenség. Szív küldi szívek szívesen. 20.20: Operett hangverseny. 20.55: Kommentár. 21: Sporthíradó. 21.20: Hangverseny. 22.15: Tíz perc külpolitika. 23.07: Trópus vasárnap. 23.17: Pasztor-nóták. Dalok. 23.40: Gondolj rám. 0.10: Magyar nóták. PETŐFI-RÁDIO: 14: Könyvű meglódiák. 15: Zenei kar hangverseny. 16: Országiszerte - mezeveszerte. 16.10: Operaszínpadok. 16.45: Könyvű nyelvtanfolyam. 17.30: Az épülő kommunizmus nagy országában. 18: Népi zene. 18.50: Kórushangverseny. 19.30: Válaszolunk hallgatóknak. 19.45: Bosszú. Rádiójáték. 20.17: Szívek szívesen. 21.40: Szovjet filmdalok. 22: Táncczene.

Szombat, szeptember 15.

KOSSUTH-RÁDIO: 8.10: Hangverseny. 9: Utőrhíradó. 9.20: A Békéscsabai Állami Zeneiskola tanulóinak műsora. 9.40: Keringők. 10.10: Operaszínpadok. 10.55: Népi zene. 10.55: Szerelmes. 11.25: Hangverseny. 12.10: Daljátékok zenéje. 13.15: Üzenetközvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról. 13.30: Művészelemez. 14.15: Könyvű magyar muzsika. 14.35: A Szabad Ifjúság és a Rádió nyári rendezvényversenyének eredményhirdetése. 15.10: Chopin-művek. 15.45: Válaszolunk hallgatóknak. 16: Bolgár Zenei Hét. 16.20: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17.15: Táncczene. 18: Riportműsor. 18.15: Népi zene. 19: Szombat este Bratislavában. 20.30: Társbelélt tragédia. 21.45: Sporthíradó. 22.15: Táncczene. 0.10: Csárdások. PETŐFI-RÁDIO: 14: Három magyar chanson. 14.10: Az opera művésze. 15.10: Horvátok öt perc. 15.15: Dél népek dalai. 16: Vidéki stúdiókné jelentkezők. 16.10: Vidám zenés hétvége. 17.25: A 100-éves. 17.45: Zenei előadás. 18.20: Fátan egyért. 18.40: Táncczene. 19.20: Külpolitikai kalauz. 20: Dalok. 20.40: Juhász Gyula emlékére szentelt. 21: Kéneslakról. Kéne nélkül. 21.10: Wagner onet rából. 22: Hangképek Liszt-vertsenyről. (A Magyar Rádió a műsorváloztatás jogát fenntartja.)

Bekési István vegyész, az extrakciós berendezésnél munka közben

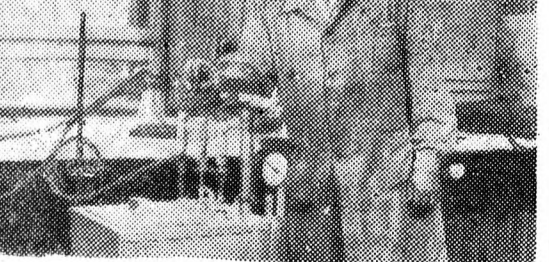
Ezeket penészgombák és egyéb gombaféleségek termelik és olyan hatású, hogy képesek fertőző baktériumokat és egyéb kórokozókat elpusztítani és így a szervezetet ilyen kórokozók által előidézett betegségekkel szemben megvédeni.

ÉVEKKEL EZELŐTT Vályi Nagy Tibor professzor dr. a Gyógyszertani Intézet vezetője. Uri József dr. docens és Szilágyi Imre dr. osztályvezető vegyész felfedezték egy új antibiotikumot, a primycint. Ezt több olyan területen sikerült eredményesen felhasználni, ahol eddig még ilyen természetű anyaggal nem próbáltak, így a nőgyógyászatban, az urológiában, szemészetben, TBC klinikán, Ennek a vegyületnek a szerkezeti feldeírítése most van folyamatban és az intézetben kis mennyiségben előállított, de jelenleg nagy üzemességet álló primycintből a klinikák számára jelentős mennyiséget sikerült biztosítani. A primycin iránt nagyon nagy az érdeklődés, Bulgáriából is

hőség van bent ebben a kis üvegkálykában. Benne dolgoznak a kutatók. Szabó Gábor dr. kandidátus utőltűntőmunkáit végzte. Előtte sorakoznak kis fiolákban a különböző gombák, az asszisztensnő sorba adja a kezéhez. Szabó Gábor dr. kandidátus és László Imre dr. tanársegédek az antibiotikumtermelő törzsek javítását végzik a legmagasabb hozamú törzsek izolálása útján. Olyan eljárást dolgoztak ki, amellyel a törzsek nagy számát tudják ebből a célból átvizsgálni és a legmegfelelőbbet kiválasztani.

Uri docens Bekési István vegyész munkatársával meg a bórtelegéseket okozó gombák fertőzőseke gyógyszerét kutatja. Igen szép eredményeket értek el az úgynevezett oxikinolin származékokkal. Az eleméleti munkák során pedig a vegyi szerkezet és a hatás közötti összefüggést vizsgálják.

Vályi Nagy Tibor professzor és Kelentey Barna adjunktus a nitrilvegyületek vérnyomást csökkentő hatásait ismerték

Katona Albert az általa konstruált vacuum szivattyúrendszer berendezését vizsgálja. - Nagy vízmegtakarítást eredményez ez a nagyszerű kis gép.

Amikor az á elszárad a fű, a Kat hamvasan por, amikor má lombtengerébe magát egy-egy mindig eszembe szeptember. Az tudok elfeledni, tos sajjásokkal ezreszti egy r fű, vagy kislár első szeptemb nyugtalanságtól sel megindulna jele.

Az első szept Szép és der a Sárjú, ahol la abba a megszok redt, mint másk csendes dalolás szeptemberi re kondás már kif felvert por uszó fenyesen a leve Bennem csend és innepi csend sem mondta. Az sokat hallottam egyeteme. 10.40: Molnár Klára hegedű. 11: Válaszolunk hallgatóknak. 11.15: Fűvészelemez. 11.30: Új hajtás. 12.10: Énekek. 12.30: Operakórusok. 13.15: Üzenetközvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról. 13.30: Népi zene. 14.15: A Rádió Gyermekműsora. 14.30: Utőrhíradó. 14.40: Kétezer darab látszó. 15.30: Kamarazene. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 16.30: Szív küldi szívek szívesen. 17.10: Jazz-zongoristák versenye. 17.40: Beethoven szonáta. 18: Mit mondanak az exportőrök? 18.15: Népi zene. 18.45: Jegyzék megérte a dal... 18.55: Kommentár. 19: A Pityulekij-egyesítés műsorából. 19.12: Donizetti: Don Pasquale. Opera. 21.35: Bolgár Zenei Hét. 22.15: Kodály: Orgonaműs. 23: A Dél boszorkánya. 23.21: Könyvű melódiák. 0.10: Népdal-párosok. PETŐFI-RÁDIO: 14: Hangverseny. 15.10: Egy falu - egy nótá. 15.40: A Gyermekrádió műsora. 16: Szent Ulrich pohara. 16.30: Kamarazene. 17.45: Ebreddé népek. 18: Kambodzsa. 18: Bach: Parszje-kantáta. 18.20: Nyár vége északon. 19.10: Filmzene. 19.30: Lányok, asszonyok... 19.45: Táncczene. 20.30: Szívek szívesen. 21: A külföldi sajtó hasábjairól. 21.10: Népdalok. 21.47: Sporthíradó. 22: Bolgár Zenei Hét.

Két bátyám és m lassúsággal és m nélkül készülődök nem volt ottho bátyámmal már dolgozom. Anyám gott, ő is készi meggyen utánuk, emmivaló. Kati, hugom olykor rá rülvizsgált, s ki zott, hogy én t erett nagy legén szlen még tegnap zen e szája - cs verekedtünk való - A lábatoká tek el megmosni meg ránk edesán egyik dőlőti ka el is tűnt a kék a - Na, gyerünk Peti a parancsot pasztalt csapatve azonnal az ébre - Es a lábmos koztam, de báty gyintett.

Útjegy

RÉGI MAG MEKDAL dudolás amit sokszor elejtünk közbén. A százados és oty pillant be a leng családai kapcsolato érdemes felidézni. játszó gyermekei le gbe, a mi baráts csak a magas d nyilatkozott, hanc a népet, a naiv gy cot is. Három-négy ezötölt még mi is a daira, világháb tották el s most édes napjaira újra bennünk. Két egy gyunk. Vagy ahog ják: „Jva bratun lepett bennünket, jobban tudják mi

A Fazekas Gimn ven diákja és m. jártuk ezt a szép Tátrától a Balti-t vízssa. Megcsodált len tengert, a Tátr csait éppügy, min nyas csupázó Al legszobb meglep volt, hogy „idege készültünk s mikor az Ikarus kocsikból jaluban, egészen atuk magunkat, zért, mert a koby hátulról előre is magyarsággal dal magyar valogatott ink nevet. Vagy p totózik mely csalo statótták, hogy a „Hónvéd” 21-es kettőrtte minden kat. Hanem, hogy név itt többet jelen el is gondolhatunk, nyitja fogadtatás sunk s barátunk a oktatástilag, legk bül pedig Sz. Bogác tomiewicz barátaink is feljűmlő előzék Poznan vendég amelyről uti kes lőzpette annyi izg

DRÁ

17.40: Oszint sz...
versenyrol, 18: Elő...
politikai kérdések...
9.10: Jó munkáért...
20.20: Bolgar Ze...
funkcionáriusok...
Külpolitika, 22.25...
10.10: Csárdások...
11.10: Operatárlak...
12.10: Harcos mltra...
13.10: Népi zene, 16...
14.10: Népi zene, 16...
15.10: Népi zene, 16...
16.10: Népi zene, 16...
17.10: Népi zene, 16...
18.10: Népi zene, 16...
19.10: Népi zene, 16...
20.10: Népi zene, 16...
21.10: Népi zene, 16...
22.10: Népi zene, 16...
23.10: Népi zene, 16...

szepetember 13.

8.10: Népi...
9.10: Népi...
10.10: Népi...
11.10: Népi...
12.10: Népi...
13.10: Népi...
14.10: Népi...
15.10: Népi...
16.10: Népi...
17.10: Népi...
18.10: Népi...
19.10: Népi...
20.10: Népi...
21.10: Népi...
22.10: Népi...
23.10: Népi...

szepetember 14.

8.10: Népi...
9.10: Népi...
10.10: Népi...
11.10: Népi...
12.10: Népi...
13.10: Népi...
14.10: Népi...
15.10: Népi...
16.10: Népi...
17.10: Népi...
18.10: Népi...
19.10: Népi...
20.10: Népi...
21.10: Népi...
22.10: Népi...
23.10: Népi...

szepetember 15.

8.10: Népi...
9.10: Népi...
10.10: Népi...
11.10: Népi...
12.10: Népi...
13.10: Népi...
14.10: Népi...
15.10: Népi...
16.10: Népi...
17.10: Népi...
18.10: Népi...
19.10: Népi...
20.10: Népi...
21.10: Népi...
22.10: Népi...
23.10: Népi...

Vallat

10.10: Népi...
11.10: Népi...
12.10: Népi...
13.10: Népi...
14.10: Népi...
15.10: Népi...
16.10: Népi...
17.10: Népi...
18.10: Népi...
19.10: Népi...
20.10: Népi...
21.10: Népi...
22.10: Népi...
23.10: Népi...

Szeptember

Amikor az árokparton már
elszárad a fű, s az országutakat
hamvasan takarja be a
por, amikor már a fák zöld
lombtengerébe belefészkel
magát egy-egy piros levél,

Ugyis beporozódik. Majd
az iskolaudvaron, van ott jú-
rott kut.

Csodálatosakat kezdtem se-
teni. Fűrott kút? Milyen le-
het az? A tanyában minde-
miért gémeskútak voltak. Ami-
től mindig fűtettek bennin-
ket, mert csak úgy lehetett
belőle vizet húzni, ha rááll-
tunk a kút fölé épített deszka-
állványra.

Ahogy kifordultunk a há-
zak közül, már mindenütt is-
kolába házó csapatokkal ta-
lálkoztunk. A legkisebbek fé-
lénken és alázatosan tapastak
a nagyok sarkában, akik tele
zajjal hancuroztak az élénk
tenyérrel mezőn. A tanyából
ha kiindultunk, azonnal a ha-
tárba léptünk a végtelen ten-
ger fölé. Kanyargó dűlő-
utakon rövidítettük a távol-
ságot, hogy minél előbb beér-
tünk Kisvárdára, az iskolába.

Fejünk felett fecskek át-
csérték a reggelt, kis szájak-
ból himnuszos dallamok
buggyantak. Száraz és repede-
zett volt a táj, néhol már pök-
hálósákkal lengtek a kökény-
bokrokon. Erett tenyérrel
zakongtak körülöttünk, a meze-
gyeszeket telibugyájú napra-
forgók csüngtek. Néha veréb-
csapat rebbent fel előttünk,
mint egy veréb, amely ki-
csit már kopottan, kicsit már
sárgán, de még így is őrtétek
— legalább is az én szemem-
ben — a nyár megnyugtató
varázsát.

Aztán, hogy, hogyan,
egyedül maradtam. Peti és
Miska magamra hagyták és én
árván vergődtem a gyerek-
teremben. Nagyon félnéknek
és gyávának éreztem magam,
mint egy veréb, amely ki-
csit már kopottan, kicsit már
sárgán, de még így is őrtétek
— legalább is az én szemem-
ben — a nyár megnyugtató
varázsát.

Messziről már látni lehetett
Kisvárdát, amelynek na-
gyobbat el sem tudtam kép-
zelni. Hiszen otthon is mindig
városnak emlegették, s csütör-
tőkn, mikor heitársár volt,
néha anyámék is „beugrottak”.
Llyenkor mi meszi elibőlük
mérészkedünk azzal a vágy-
gyal, hogy egy kis szivárvá-
nító vásárra hátha előkerül a
kezősárból.

Mikor beértünk a városba,
még félnékben és óvatosa-
ban simultam Petihez. Igaz,
eleinte csak olyan szegényes
házak szomorkodtak a város

egy hely üres volt. Egy perc
és már ott is kuporogtam. —
Ahogy padot éreztem magam
alatt, mindjárt pislákolni kez-
dett a bátorságom.

Óvatosan körülpillantottam.
Legelőszőr a mellettem
ülő gyereket vettem szem-
ügyre. Szemem észrevétlenül
a pad alá siklott, s megláttam,
hogy a szomszédom is meztől-
b van.

Elmosolyodtam. Valami meg-
nyugvásféle fényesedett ben-
nem. Kicsit odébbcsúsztam a
padon és közelről pillantottam
rá. A haja rövid volt és sző-
ke, az orra hegyes, telepetyeg-
tetve szeptől.

Mikor észrevettem, hogy né-
zem, ő is felém fordult. Visz-
szamosolygott, szemében apró
kacsintások hunyorogtak.

Az osztályban csend volt, az
ablakok nyitva álltak s az ut-
cára halkán szűrődött be az
akácok leveleinek a zizegése.
— Hogy hívják — suttogta
óvatosan.

Megmondtam.
— Es téged — rebbent be-
lölem is az érdeklődés.

— Kovács Jóska.
Elhallgattunk. A tanítónéni
szeme — Kovács Ernőnének
hívták — régiszláradt az osz-
tályon s mint ha peljes
kicsikérek lettünk volna, úgy
megbájtunk ebben a ránsze-
gezodó szempillantásban.

Susogva újra ismerkedni
kezdtünk.
— Hol laktok — kérdeztem
elsőnek.

— A Cseresep-tanyán —
fordította felém a fejét.
— Ti is tanyán laktok —
lelkendeztem, és dohánysok
vagyatok?

— Nem — rázta a fejét. Ko-
csisok.

Újra hallgatás esett közénk.
De most már még szorosabban
ültünk egymás mellett, az
összetartozás mámoros érzése-
vel. A lábunk egyformán lö-
gött le a padról, mind a ket-
ten meztől- b voltunk és ha
nem tartoztunk volna annyira
hozárm a lábam, talán össze
is cserélhettem volna.

Nagy-nagy boldogság cse-
gett bennem. Elfelejtettem ké-
pet, tanítónőt, csak neki örül-

HAZA KÜLDÖM

Legyen titek mindenem,
napjalm tarka bokra,
vegyétek botlo dalaim
csengőző ajkaitokra.

Egy ág legyen csak, akinek
ti adtok élni nedvet.
Szivetek lesz a szívem is,
ha egy kicsit szerettek.

En odaadom mindenem:
Örömm, vágyam, kedvem,
csak anyám — jó szivetekkel
takarjátok be engem.

A drága földhöz —, arcotok
szorítsam ifjúságom,
s csizmátok kemény kopjaji
kopogjanak a számon.

En odaadnám mindenem!
— Kicsiny, de drága szándék —
ha szivetekben nádtetés,
kedves otthon találnék.

En odaadom mindenem:
Örömm, vágyam, kedvem,
csak anyám — jó szivetekkel
takarjátok be engem.

BENYEI JÓZSEF

ÉJFÉLKOR, HAZAFELE

Kutya nyúszit, mint akit
meglőttek s halni készül.
Köd-függöny lóg a földre le
az éjszaka kezéből.

A lámpák sárga tühegye
lyukak szür ltt-ott rajta
és meredt mintát tör bele
a tölgyfák árnyék-gallya.

Csönd. Csak lépteim neszet
körtolyja be a járda
s zereit bosszant konokul
kalapom karimája.

Magam megyek. Oly messze meg
a fénycsöppentő reggel.
— Most nagyon érzem, milyen jó
együtt az emberekkel

BENYEI JÓZSEF

tem, Kovács Jósának, akivel
olyan szépen egymás mellé
sodródtunk, mint két kis ide-
gen jalevél.

Jó barátok lettünk. Az első
születben együtt bújtunk meg
az udvar sarkában, s én elfe-
ledkeztem a testvéremről is.
A hársfák álmosan fölénk bo-
rultak, a langyos por becézte
talpainkat, Igyekeztünk apró,
esetlen kedveskedésekkel be-
fészkelni magunkat egymás
bizalmába.

— Te — nézett rám egy-
szerre Jóska — nem vagy
éhes?

— Ehes — szaladt a csodál-
kozás az arcomra — de mi-
előtt még válaszolhattam vol-
na, máris előhúzott a zseb-
ből egy lepénydarabot. Ketté-
törte és a felét felém nyúj-
totta.

Még friss volt és meleg, pi-
ros héjából megcsapott a ke-
mence illata. Csak tartottam
a kezemben a lepénydarabot
és valami könnyes forróság
pirosult szét a szívemben. A

fogam megvillant, beleharap-
tam a középhebe és a kenyer
íze szétfolyt a számban, hogy
majd soha többé el ne felejt-
sem.

Déleiben együtt bandukoltunk
az utcákon hazafelé. Min-
den félelem és remegés nélkül,
hiszen együtt voltunk és ha
már nincs egyedül az ember,
akkor nem fél.

A város végen is még együtt
mentünk egy darabig, aztán
ő befordult egy dűlőra, a
Cseresep-tanya felé. En egy
másik dűlőraon indultam el,
s a két karként szentnyű út
mind távolabb vitt bennünket
egymástól. Léptünk nyomán
kis porfelhők nyíllottak, az
igen it-ott vadlábcsapatok
kiállottak. Szeptember volt,
áldott és feledhetetlen, s egy-
egy akáclevél néha apró si-
rókolással az elszáradt fű köze-
sett. S ahogy visszafordultam,
már nem láttam Kovács
Jóskát...

Boda István

Útjegyzetek

8.10: Népi...
9.10: Népi...
10.10: Népi...
11.10: Népi...
12.10: Népi...
13.10: Népi...
14.10: Népi...
15.10: Népi...
16.10: Népi...
17.10: Népi...
18.10: Népi...
19.10: Népi...
20.10: Népi...
21.10: Népi...
22.10: Népi...
23.10: Népi...

8.10: Népi...
9.10: Népi...
10.10: Népi...
11.10: Népi...
12.10: Népi...
13.10: Népi...
14.10: Népi...
15.10: Népi...
16.10: Népi...
17.10: Népi...
18.10: Népi...
19.10: Népi...
20.10: Népi...
21.10: Népi...
22.10: Népi...
23.10: Népi...

10.10: Népi...
11.10: Népi...
12.10: Népi...
13.10: Népi...
14.10: Népi...
15.10: Népi...
16.10: Népi...
17.10: Népi...
18.10: Népi...
19.10: Népi...
20.10: Népi...
21.10: Népi...
22.10: Népi...
23.10: Népi...

Kis kacsa fűrdik
fekete tóban,
anyajához készül
Lengyelországba.

LENGYELORSZÁGBÓL

RÉGI MAGYAR GYER-
MEKDALDUDALÁSÁVAL KEZDEM,
amit sokszor élelnekünk út-
jaink közben. A dal sok év-
százados és oly mélységébe
pillant be a lengyel—magyar
családi kapcsolatoknak, hogy
erdesem felidézni. Gondatlanul
jatszó gyermeki lelkek mély-
ségébe, a mi barátságunk nem-
csak a magas diplomáciaiban
nyilatkozott, hanem áthatotta
a népet, a naiv gyermeki tudat-
ot is. Három-négy évvel ezelő-
ttél még mi is játszottunk
a dalra, világháborúk némi-
tátták el s most a találkozás
édes napjaira újra felelevenült
bennünk. Két egytestvér va-
gyunk. Vagy ahogy ók mon-
dják: „dua bratanci”. Meg is
lepett bennünket, hogy ez ók
jobbban tudják, mint a mi fia-
ink.

A Fazekas Gimnázium negye-
ven diákja és mi, nevelők be-
jártuk ezt a szép országot a
Tátrától a Balti-tengerig, meg
pissza. Megcsodáltuk a végtel-
en tengeret, a Tatra havas csú-
csait épnyű, mint a fellegár-
nyas csuszóld Alföldet, mégis
legszebb meglepetésünk az
volt, hogy „idegen országba”
készültünk s mikor kiszálltunk
az Ikarus kocsiából Kobylnica
faluban, egészen otthon talál-
tuk magunkat. Nem éppen
azért, mert a kobylnicai fiúk
hátról előre is kifogástalan
magyarággal sorolták el a
magyar válogatot futballista-
munk nevet. Vagy pl. a kralkói
totó: „mely családdal kon-
statálták, hogy a „Tátabányá-
Honvéd” 2:1-es eredménye
kettétörte minden önbizalmu-
kat. Hanem, hogy a magyar
név itt többet jelent, mint mi
el is gondolhattuk. Ezt bizo-
nyítja fogadtatásunk, ellátá-
sunk s barátunk a lengyel nép,
az oktatásügy, legközelemből
pedig Sz. Bogács és L. An-
toniewicz barátaink képelelet
és felülmúló előkészítése.

Poznan vendégek voltunk,
amelyről úti készülődéseink
középette annyi izgalmas hírt

hoztak a lapok s melynek J.
Kuczewskij vezette gyermek-
kórusa meghódította a debre-
ceni közönséget is. A hatalmas
indóházzal szemben ott fehé-
rettek a nemzetközi vásár tor-
nyos-kupolás pavilonjai, ami-
kor kiszálltunk. Lenn feltűnően
vastag gumirúdszálak sora
várakozott, magyarbarajszos
bérkocsisokkal a bakon. De
úgy láttuk, az emberek egy-
szerű úti ruhában és többnyire
gyalog jártak. Meglepett, ahogy
az új város széles terén a zord-
don vasszínú „neo” stílusokban
épitett porosz épületeket meny-
nyire lengyelül tudják vá-
rsozni a lengyelek, és növény-
zetű parkjakkal, szökőkútjakkal.
Az egykori Posen zord
Hohenzollern vára is az ősi b
Poznan városaházájává szelődött.
Nagy város, de vidéki város,
háromszor fér el benne Debre-
cen. Romjából felépülte is
látszik az alföldi szellős, térs
épitkezés célzata, amit nem
igyezkedik akadályozni a szeli-
den tovahámplygő Warta fo-
lyócska sem. Van még rom-
van még hely a folyón túl is
elég.

Az ősi lengyel város és kör-
nyéke a lengyel nemzet fész-
ke, innét indult el a régi mon-
da szerint a három szláv test-
vér Lech (lengyel), Czech (seh)
és Rusz (oros) hazát alapítani.
Az ötven kilométerre fekvő
Gnieznóban épült a legrégibb
vár, itt székelt a lengyel prin-
k, tehát a mi Esztergomunk-
hoz hasonló történetű. Az új
adatások olyan ősi lengyel kul-
túrát tártak fel ezen a vidé-
ken, amely régi történelmi
mondákat dokumentál. Itt
rejtegeti a régi Lengyelország
szíve, ami a többszöri felosztás
alatt sem szűnt meg egy per-
ce sem dobogni.

A LENGYEL HAZAFISÁG
mindenekelőtt a történelmi
hagyományokban gyökerezik.
Ritka nép, amely ily serényen
és öntudattal őrizné, félténe
hagyományait. Már Poznan-

ez az 50—60 év közötti férfi is
és ilyesmik kérdezhetik. Né-
metül válaszoltam: gyönyörű
ez a tér. Akkor elmondta mi-
lyen volt, hogy pusztították el.
Mik történtek itt a környéken
a háború idején. Mikor meg-
tudta, hogy magyar vagyok,
karon fogott s bevitte a legelső
kiskocsnába, magyar bort ren-
delt. Minden olyan tiszta volt
körüöttünk, mint a pohár s az
ódon boltívek alatt (a múlt év-
ben építettek fundamentuma-
tát a tetejéig újjak) elmesélte
élettörténetét. Muzsikás volt,
bejárta Nyugat-Európát, de ke-
ze megsejtelt s azóta mecha-
nikus apró kulcsokat készít kü-
lönleges Wertheim-zárakba.
Jól keres, most tölti a szabad-
ságát. Itt született s a közeli
utacában lakik. Nagyon meg-
tisztelbe érezte magát, ha csa-
ládja körében rövidesen meg-
látogatnám. Ceruzát kért
s beírta címét noteszom-
ba. Végül megjegyezte, hogy
Varsó újépítéséhez Poznan
adta a mintát. De ezt oly sze-
liden mondta, gyönyöden.
Pusztán a tények kedvéért, ne-
hogy Varsót bántsa, még ilyen
nemes versenyben sem.

Másnap a vajdasági oktatási
osztály vezetői és dolgozói ál-
tal rendezett ismerkedési es-
ten a baráti ismerkedési és
a lengyel muzsika hangjainál
melegedett össze pedagógus
delegációnk szíves vendéglá-
tóval: a baráti csokigok jut-
va. (Zárjelben jegyzem meg
tisztas családánámik emléme-
re, hogy vendéglátónk közt csi-
nos hölgyek is voltak.) En kül-
lönösen örültem, hogy Tadeusz
Kraszewskij poznai író mel-
lett lárt ilhettem. „Thany” ciga-
rettfára gyújtva azonnal érde-
klődött az alapítólevélről be-
szélbe csöppentünk egyszerre
bele legregibb közös hazyo-
mányunkba, a lengyel és ma-
gyar történelmi sors azonos-
ságába. Kulturális fejlődési
párhuzamaiba. Felragyogott a
szeme, mikor megtudta, hogy
1055-ből találtak meg első
nyelvelmélünkét s ugyanakkor
a poznai polgár győngyözég-
vel tette hozzá, hogy a len-
gyelekké 1053-ból való. De mi
az a két év, mikor királyokat
adtunk egymásnak. Sőt: mi
királyasszonyokat kiket ók

szentekké avattak. Mikor pe-
dig kezébe nyomtam „Hajnal
hasad” regénykémét Csoko-
nairól s elmondta, hogy Deb-
recen tragikus sorsú nagy fiá-
dó Csokonairól írtam, megle-
petten azt mondta: már látom,
hogy témánk is párhuzamo-
sak — én is a poznai színe-
szek küzdelmes életéről írtam
Kuczewskijvel meleg dediká-
ció kísérletben elküldtem a
memória a „Wóz Wąkantów”-ot.

KÜLÖNBEN DELEGÁCI-
ÖNKtagjai csoportoson, vagy
elkülönülve, sőt egyenként —
ki ahogy akarta — járta a vá-
lósrozt, melynek kies terei, hús
templomai, egyeteme, operája,
állatkertje, kilencemeletes áru-
ház s ki tudja még mennyi
látványossága van. A közutak
forgalmasak s csudáltsoképen
nem mégis tiszták és csendesek,
villamosok nem csörögnek,
gépkocsik nem bögnék, embe-
rek nem tülekednek, nem sza-
ladnak idegesen. Szerte-
szórva a városban — ez or-
szágszerte így van — sok az
apró elárusító bolt a „Ruch”,
ahol a legszükségesebb cikke-
k, hús, tej, kenyér, ital,
szék, stb. torlódás nélkül be-
vásárolható. Ha ilyen előtt há-
rom-négy ember összefut, már
érkezés sorrendjében, sorba-
állnak és a világ legtermésze-
tebb gesztusával, türellemmel
vesszik át a vásárlást. Talán
mondanom sem kell, hogy
ezt nem rendezték szabályoz-
ták, hanem egy tralan belső
fegyelmesség, valami széles-
sen elterjedt kollektív udvari-
asság, mely végső fokon mégis
egyéni emberségből tevődik
össze. Sok tanulnivalók van
a lengyelektől fegyelmesség
dolgában is, ezt nem egyszer
állapítottuk meg magunk kö-
zött is.

Örömmel láttuk azt is, hogy
a lengyel társadalomban nin-
csenek en, kitenyészett „rep-
rezentatív” személyiségek.
Ahoz mentünk emberek fo-
gadtak bennünket munkájuk,
megbízatásuk természetes gesz-
tusával s meglepő őszinteség-
gel, közvetlenséggel mutattak
ahogy van. Sehol semmi „szer-
vezés”, előkészítés, egyszóval

takargatnivaló. Ahhoz men-
tünk, alichez akartunk és azt
láttuk, ami éppen volt. Nyit,
rokonszenves kendőzetlen te-
kintetű emberekkel volt
ügynök falun. Városon egy-
aránt. Sőt, ami a szűkben, az
a szájukon: lengyelek vagyunk
— emberek vagyunk. Ezt ére-
tük a közeli véterzenai állam-
gazdaság egyszerű dolgozó
közé, akik munka után közénk
jöttek társalogni. Német nyel-
ven úgyszólván minden húsz
éven felüli ember beszél, ki-
lönösen ezen a területen.
Wierzenia majorság a ciesz-
kowskij grófok birtoka volt s
mivel Szobieszky János egy-
kor három napot töltött itten,
nem igyekeztek mohó átalakítá-
sáddékkal eltüntetni a múlt
maradványait. Ez különben
sem lengyel jellemvonás, mint
már fentebb is láttuk. A major
alatt komor fényjátékomok
cinteremben sorban alusszák
a maguk privát örök álmat
század óta a régi kegyurak. Az
igazgató agronómus hivatali
szobájában és a laboratórium-
ban ott függ a falon a kereszt-
alatta üveggedényben friss me-
helt víz. Es kinn a hatszáz
újság, trafikáru, hársító ital,
zöldség, stb. torlódás nélkül be-
vásárolható. Ha ilyen előtt há-
rom-négy ember összefut, már
érkezés sorrendjében, sorba-
állnak és a világ legtermésze-
tebb gesztusával, türellemmel
vesszik át a vásárlást. Talán
mondanom sem kell, hogy
ezt nem rendezték szabályoz-
ták, hanem egy tralan belső
fegyelmesség, valami széles-
sen elterjedt kollektív udvari-
asság, mely végső fokon mégis
egyéni emberségből tevődik
össze. Sok tanulnivalók van
a lengyelektől fegyelmesség
dolgában is, ezt nem egyszer
állapítottuk meg magunk kö-
zött is.

Örömmel láttuk azt is, hogy
a lengyel társadalomban nin-
csenek en, kitenyészett „rep-
rezentatív” személyiségek.
Ahoz mentünk emberek fo-
gadtak bennünket munkájuk,
megbízatásuk természetes gesz-
tusával s meglepő őszinteség-
gel, közvetlenséggel mutattak
ahogy van. Sehol semmi „szer-
vezés”, előkészítés, egyszóval

KÖRÖTTUNK PARAZ-
TOK, asszonyok, gyerekek, jó-
kedvűek és messze, boldog,
békés jövendőbe látók. Azért
ragyog a szemük. Meg azért
is, mert most itt magyarok
vannak.
KISS TAMAS

